

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund
Finlands Svenska 4H

Förbundets 104:e verksamhetsår

Årsbok 2014

publikation nr 268
Förbundets 104:e verksamhetsår

INNEHÅLL	sid
GRUNDPRINCIPERNA I VERKSAMHETEN	3
Allmän översikt	4
FÖRBUNDSORGANISATIONEN	
Medlemmar	6
Organisationen	7
Förbundets representanter	9
Årsmötet	10
Styrelsen	12
Förlaget	14
VERKSAMHETEN	
Centralorganisationsfunktioner	15
Utvecklingsarbete	
Företagsekonomi	21
Energi	23
Trädgård	24
Projekt	26
Utbildning	29
Information och publikationer	32
Bokföringssällskapet	34
BOKSLUT	36
Revisionsberättelse	42
FINLANDS SVENSKA 4H	
Årsberättelse	43

Grundprinciperna i verksamheten

Vision

Vår vision är livskraftiga landsbygdsföretag i Svenskfinland och att Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) skall fungera som centralenhet för den finlandssvenska landsbygdsrådgivningen

Verksamhetsidé

Vår uppgift är att utveckla och samordna den finlandssvenska rådgivningen till landsbygdsföretagare och att erbjuda spetskunskap för våra kunder

Verksamhetens värden

Vi är måna om det svenska språket och vi vill vara en oberoende, pålitlig och sakkunnig samarbetspart

Strategiska mål

- att framställa informationsmaterial och hjälpmedel i rådgivningen som på bästa möjliga sätt bidrar till en positiv utveckling på landsbygden
- att erbjuda största möjliga sakkunskap inom de sektorer SLF arbetar
- att upprätthålla ett ändamålsenligt kontaktnät
- att skapa en stabil ekonomisk grund för utveckling av verksamheten och personalens kompetens

Allmän översikt

Förbundet är den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation. SLF:s uppgift är att utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete samt att utveckla landsbygden. SLF svarar även för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter.

Att finansiera verksamheten har blivit allt mera utmanande inte minst därför att det ordinarie statsbidraget minskat kraftigt. Strategin är att kompensera bortfallet med ökad försäljning av gårdsspecifika uppdrag och projekt. År 2014, som var SLF:s 104 verksamhetsår, visade sig vara utmanande på den punkten.

Förbundet arbetar med fyra centrala verksamhetsområden: 1) centralorganisationsfunktioner, 2) utvecklingsarbete, 3) utbildning och 4) publikationer och information. Dessutom finns ungdomsverksamhet inom ramen för 4H.

Centralorganisationsverksamheten omfattar i hög grad förhandlingar om verksamheten med olika aktörer, inte minst jord- och skogsbruksministeriet. Under år 2014 fördes i normal ordning underhandlingar med statsmakten om organisationens statsbidrag och resultatavtal. Nytt med det resultatavtal som förhandlades fram hösten 2014 var att det omfattar en längre tidsperiod, åren 2015-2019. Avtalet ska dock justeras årligen.

I utvecklingen av den svenska organisationen fokuserade man på trädgårdsrådgivningen i och med att förbundet anställde en ny utvecklingschef. Som komplement till den kompetens som finns hos sällskapens trädgårdsrådgivare anställde man en hortonom med specialkunnande inom företagsledning och marknadsföring. Ett annat stort utvecklingsområde där förbundet hade en central roll var utvecklingen av bokföringsverksamheten inom ramen för *Bokföringssällskapet*.

SLF har en bärande roll i ProAgrias ledningsgrupp för växtodlingstjänster. Målet med den ledningsgruppen är att höja nivån på rådgivningen till växtodlingsgårdar. Speciellt kan nämnas att de första toppexperterna med nationellt ansvar för utvecklingen av rådgivningen utexaminerades vintern 2014.

SLF:s *utvecklingsarbete* sker på tre plan: produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i hög utsträckning inom ramen för ProAgria-samarbetet. Förbundet har representanter i ProAgrias förvaltningsorgan och andra utvecklingsgrupper. Den svenska organisationen har därmed möjligheter att påverka verksamheten och produktutvecklingen inom ProAgria.

Aktuellt år 2014 var fortsättningsvis att utveckla rådgivarnas odlingsplaneringshjälpmedel till en fungerande webbtillämpning (WebWisu). Särskilt viktigt var det att implementera de nya de nya stöd villkoren, speciellt miljöersättningsystemet, i tillämpningen.

Energirådgivningen har i sin tur utvecklat en prototyp av en mobil anläggning som producerar (gen)gas av flis. Syftet med den är att man ska kunna ersätta brännolja

med inhemska bränslen vid t.ex. spannmålstorkning.

En del av utvecklingsarbetet består av projekt. Det mest genomslagskraftiga projektet går under rubriken *Greppa marknaden*. Ett nytt element i detta fleråriga projekt var återkommande fältvandringar inkluderande marknadsöversikter på sommaren.

SLF:s utvecklingsarbete inbegriper även gårdsspecifika uppdrag. Uppdragen berör företagsledning och ekonomiska frågor, beskattning och energi.

Utbildningsverksamheten var speciellt livlig under år 2014, bl.a. ordnades det vart annat år återkommande rådgivardagarna. Stor betydelse har ett avtal om ekonomiutbildning vid utbildningsprogrammet för naturbruk vid Yrkeshögskolan Novia. Också fortutbildning för jordbrukare ordnas. Man kan särskilt notera ett ovanligt stort intresse för information om beskattning och adb-bokföring vintern 2014.

Informations och publikationsverksamhetens omfattning var på samma nivå som tidigare. Den största produkten var *Lantbrukskalendern 2015*. Rubriken för det årliga temaavsnittet var *Vårda din åker - markpackning, dränering, kalkning*. Under år 2014 utkom bl.a. *Växtskydd för åkergrödor 2014* och *Åkergrödornas sorter 2014*. Dessa publikationer finlandssvensk facklitteratur om jordbruksrelaterade frågor är unika.

Av förbundets övriga verksamhet kan nämnas att man utför uppdrag inom ramen för det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget, *Bokföringssällskapet i Finland Ab*. Det är direkta bokföringsuppdrag, handledning av de personer som sköter bokförings- och deklarationsverksamheten och att administrativt sköta bolaget. Antalet bokföringsuppdrag ökade år 2014 men speciellt mycket ökade det administrativa arbetet eftersom Bokföringssällskapet tog över verksamheten av en komplett bokföringsbyrå i norra Österbotten.

SLF:s bokslut för år 2014 visar ett underskott på 48 800 euro. En dryg femtedel av underskottet hänför sig till ett inte lyckat projekt med syftet att utveckla ett kundhanterings- och affärssystem för hela ProAgria -gruppen. I övrigt beror det negativa resultatet på flera faktorer. Man tappade en del intäkter på flera poster. Kostnaderna, förutom lönekostnaderna, var på samma nivå som tidigare. Personalskostnaderna var 311 000 och utgjorde således 2/3 av kostnaderna.

Balansomslutningen var 205 815 euro. Det gängse värdet på SLF:s långfristiga placeringar beräknades vid årsskiftet uppgå till ca 696 000 euro.

Finlands svenska 4H verksamhet beskrivs mera i detalj i ett skilt avsnitt.

Helsingfors i maj 2015

Kim Nordling
verkställande direktör

FÖRBUNDSORGANISATIONEN

Medlemmarna

1. Finska Hushållningssällskapet r.f.
2. Nylands Svenska Lantbrukssällskap r.f.
3. ProAgria Ålands Hushållningssällskap rf
4. Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f.
5. Agrologernas Förening r.f.
6. Arbetseffektivitetsföreningen r.f.
7. Axxell Överby
8. Faba Avel
9. Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f.
10. Finlands skogscentral, Kusten
11. Finlands Svenska Andelsförbund rf.
12. Finlands Svenska Marthaförbund r.f.
13. Folksam Skadeförsäkring Ab
14. Föreningen för skogskultur r.f.
15. Landsbygdens Arbetsgivareförbund rf
16. Nylands Fiskarförbund r.f.
17. Nylands svenska producentförbund NSP r.f.
18. Nylands svenska trädgårdssällskap rf
19. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
20. Stiftelsen A.B. Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond
21. Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.
22. Svenska småbruk och egna hem Ab
23. Svenska Trädgårdsförbundet r.f.
24. Svenska Österbottens Hästavelsförbund
25. Södra Finlands Agronomförening
26. Södra Finlands Jordbrukarklubb
27. Södra skogsreviret r.f.
28. Veritas Pensionsförsäkring
29. Täckdikningsföreningen r.f.
30. Yrkeshögskolan Novia
31. Åbolands Fiskarförbund r.f.
32. Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf
33. Ålands Centralandelslag, ÅCA
34. Ålands producentförbund r.f.
35. Österbottens svenska producentförbund r.f.

Organisationen

Styrelsen för SLF år 2014

		Personliga suppleanter:
Ordförande	Mikael Söderholm, Kimito	Jörgen Grandell, Åbo
Viceordf.	Mats Källman, Pedersöre	ÖSL:s direktör
Medlemmar	Holger Falck, Sibbo	Dan Lindroth, Kimito
	Meira-Pia Lohiluoma, Vasa	Peter Thölix, Tölby
	Erik Oljemark, Borgå	Henrik Lassas, Borgå
	Bo-Erik Sandell, Finström	Hans Knutsson, Jomala

Styrelsens arbetsutskott

Ordförande	Mikael Söderholm
	Jörgen Grandell
	Hans Knutsson
	Henrik Lassas
	Meira-Pia Lohiluoma
	Kim Nordling

Personalen

Verkställande direktör	Kim Nordling, agronom (1991; 2003)
Kanslisekreterare	Mariella Hellberg, merkonom (2013)
Informatör	Eva Björkas, student (1999)
Utvecklingschefer	
Ekonomi:	Peter Österman, AFM (2002)
Energi:	Fredrik Ek, fil.mag. (2007)
Trädgård:	Irmelin Nyman, AFM, agronom (1986 - 30.9.2014)
	Susann Rännäri, Hort. YH (13.10.2014)

Revisor	Henrik Fröjdman, CGR, Helsingfors
----------------	-----------------------------------

Verksamhetsgranskare

Mats Nurmio, Kimitoön

Suppleanter	Tom Sandell, CGR, Helsingfors
	Mats Björklund, Pedersöre

Styrelsen för Finlands svenska 4H år 2014

Personliga suppleanter:

Ordförande	Mats Nylund, Pedersöre	Sören Hällmark, Nykarleby
Viceordf.	Annika Björk, Borgå	Ingrid Träskman, Ingå
Medlemmar	Susann Rabb, Korsholm	Tom Cederström, Nykarleby
	Trygve Isaksson, Kimito	Annikka Selander, Salo
	Jaana Ojanen, Jomala	Ann-Kristin Håkans, Jomala

Kim Nordling, representant för SLF:s styrelse
Camilla Wahlsten, verksamhetsledare för FS4H

Styrelsens arbetsutskott

Mona Ahlsved
Katinka von Kraemer
Nora Palmujoki
Harriet Sundholm
Camilla Wahlsten

Finlands svenska 4H:s personal

Verksamhetsledare:	Camilla Wahlsten, pol.kand. (2010)
Kanslisekreterare:	Carola Käenmäki, HSO (1999)
Organisationssekreterare:	Petra Ingo, pol.kand. (2001)
Verksamhetsledare för svenska Österbottens 4H-distrikt:	Harriet Sundholm, pedagog (2009)

Nils Westermarcks minnesfond

Arbetsgrupp Henrik Andberg
Mikael Söderholm
Harri Westermarck
Kim Nordling, sekreterare

År 2014 beviljades ett stipendium ur minnesfonden åt Emil Sarin, Vanda, Yrkes-
högskolan Novia för examensarbetet *Utveckling av nettoresultat på spannmålsgrårdar i
Åboland - hur pris, avkastning och kostnader påverkat resultaten under åren 2002 - 2012.*

Förbundets representanter

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Mikael Söderholm:

- Delegat på ProAgrias allmänna möten
- Styrelsen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster

Bengt Sohlberg:

- Styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab

Kim Nordling :

- Delegationen för landsbygdsrådgivning
- Styrelsen och ledningsgruppen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster
- ProAgria, informationsteam och arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltning
- Styrelsen för rådgivningsbranschens arbetsgivarförening inom Finlands Näringsliv EK
- Styrgruppen för utveckling av nytt kundhanterings (CRM) -affärssystem
- Styrelsen för Finlands svenska 4H
- Delegationen för arbetarskydd (social- och hälsovårdsministeriet)
- Arbetseffektivitetsföreningens delegation
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö
- Styrelsen för Svenska studieförbundet
- Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (suppleant)
- As Oy Aedificium Bostads Ab

Peter Österman:

- Kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter (FADN)
- Redaktionsrådet för Tieto tuottamaan

Irmelin Nyman:

- Växtskyddssällskapets trädgårdssektion r.f.

Finlands svenska 4H

Camilla Wahlsten:

- Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp
- Förvaltningsrådet för Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden

Harriet Sundholm:

- Styrgruppen för Matskolan - Ruokakoulu

Petra Ingo:

- Styrelsen för Nordisk samorganisation för ungdomsarbete
- Skogsrådet för Sydkusten

Årsmötet

Förbundets årsmöte hölls den 27 november 2014 på Restaurang Hemmer vid Stundars. I mötet deltog 18 röstberättigade medlemmar, vilka representerade 5 medlemsorganisationer. Dessutom var personal från sällskapen, förbundet och Finlands svenska 4H närvarande.

Förbundets ordförande Mikael Söderholm öppnade årsmötet. I sina öppningsord tog han fasta på några händelser år 2014. Först konstaterade han att förbundets långvariga utvecklingschef för trädgårdsproduktion, Irmelin Nyman, har gått i pension och att man har anställt en ny, hortonom Susann Rännäri. Hon har en gedigen erfarenhet av företagsutveckling, företagsledning och marknadsföring. Dessa substansfrågor kommer också att vara tyngdpunktsområdet för förbundets trädgårdsrådgivning i framtiden och det är exakt det komplement som behövs till den finlandssvenska trädgårdsrådgivningen.

Ordförande lyfte även upp vikten av samarbete med de övriga nordiska länderna och noterade bl.a. att representanter för Hushållningssällskapens Förbund i Sverige deltog i Rådgivardagarna som ordnades i oktober. På dess rådgivardagar har alla finlandssvenska rådgivare möjlighet att träffas, lära sig nytt, skapa kontakter och dela med sig av sina kunskaper. Kontakten mellan rådgivarna är viktig eftersom samarbete och gemensamma åtgärder, t.ex. marknadsföring av tjänster, kommer att vara nyckelfrågor för organisationen i framtiden.

Mikael Söderholm noterade vidare att det för rådgivningen gemensamma bokföringsbolaget, *Bokföringssällskapet*, under året har utökat sin verksamhet rejält i och med att man tog över verksamheten av en befintlig bokföringsbyrå i norra Österbotten. Eftersom rådgivningen i framtiden i stor utsträckning bör fokusera på ekonomiska frågor skulle det också vara viktigt att bättre utnyttja de synergi-möjligheter som erbjuds via *Bokföringssällskapet*.

Slutligen hälsade han mötesdeltagarna välkomna och konstaterade att det är både nyttigt och trevligt att träffas.

Förbundets ordförande ledde de stadgeenliga förhandlingarna. Mötet godkände verksamhetsberättelsen och bokslutet för år 2013 samt beviljade styrelsen ansvarsfrihet. Likaså godkändes verksamhetsplanen, budgeten, medlemsavgifterna, arvoden och reseersättningar för år 2015. Årsmötet behandlade och godkände också 4H:s verksamhetsberättelse och bokslut för år 2013 samt verksamhetsplan och budget för år 2015.

Till medlemmar i förbundets styrelse för följande kalenderår valdes Holger Falck (suppleant Torolf Karlsson), Mats Källman, (Meira-Pia Lohiluoma), Erik Oljemark (Henrik Lassas), Susann Rabb, (Henrik Pott), Bo-Erik Sandell (Hans Knutsson), och Mikael Söderholm (Jörgen Grandell).

Till revisor valdes Henrik Fröjdman (CGR) och till revisorssuppleant Tom Sandell (CGR). Mats Nurmio valdes till verksamhetsgranskare och till hans suppleant valdes Mats Björklund.

Till medlemmar i 4H:s styrelse valdes Annika Björk (suppleant Ingrid Träskman), Trygve Isaksson (Annikka Selander), Mats Nylund (Sören Hällmark), Jaana Ojanen (Ann-Christin Håkans), Susann Rabb (Tom Cederström).

Efter årsmötet höll den nya SLF-styrelsen sitt konstituerande möte, varvid Mikael Söderholm enhälligt valdes till förbundets ordförande för år 2015. Till viceordförande valdes Mats Källman.

När representanter från hela Svenskfinland samlas för årsmöte är det brukligt att även ordna en del annat program som kulturellt eller fackligt belyser den region där man samlas. Den här gången inleddes årsmötesprogrammet med ett miniseminarium i Hemmergården.

Österbottens Svenska Lantbrukssällskaps direktör Meira-Pia Lohiluoma, som också till stora delar hade gjort upp årsmötesprogrammet, hälsade först deltagarna välkomna till Österbotten. Därefter informerade Dan Kjällberg, Ab Caraway Finland Oy, om kumminodling och företagets verksamhet. Till följande berättade Jonas Harald om Foodia-projektet som fungerar som en kontaktlänk i den Österbottniska matkedjan. Seminariet avslutades med att Anna Airue berättade om livsmedelsstrategi-projektet Matriket Österbotten. Båda projekten administreras av Företagshuset Yritystalo Dynamo Ab Oy. Dagen avslutades sedan med gemensam middag på restaurang Strampen i Vasa.

Dagen efter årsmötet, den 28 november, besökte årsmötesdeltagarna Österbottens Kött där Stefan Saaristo och Tom Åstrand berättade om företagets verksamhet och köttmarknadens marknadsutsikter. Följande besöksobjekt var Svenska Österbottens Pälsodlarförening där Steven Frostdahl talade om pälsdjursnäringens nuläge och framtidsutsikter. Slutligen besöktes ännu avfallsbränningsanläggningen Westenergy Oy Ab där mötesdeltagarna bjöds på en järnranson professionell information om avfallshantering och en rundvandring i den imponerande anläggningen.

Årsmötesdeltagarna på rundvandring i Westenergys avfallsbränningsanläggning

Styrelsen

Styrelsemöten 2014

	11.3	12.8 e-post- möte	3.10	3.11 e-post- möte
Ordinarie medlemmar				
Mikael Söderholm, ordförande	x	x	x	x
Mats Källman, viceordförande	x	x	x	x
Holger Falck	x	x	-	x
Meira-Pia Lohiluoma	-	-	-	-
Erik Oljemark	x	x	x	x
Bo-Erik Sandell	x	x	-	x
Suppleanter				
Jörgen Grandell, FHS	x	-	x	-
Hans Knutsson, ÅHHS	x	-	x	-
Henrik Lassas, NSL	x	-	x	-
Meira-Pia Lohiluoma, ÖSL	x	-	x	-
Dan Lindroth	-	-	x	-
Peter Thölix	x	x	x	x

Suppleanterna kallas till styrelsemöte endast om en ordinarie medlem är förhindrad att delta. Sällskapens direktörer kallas dock till varje möte. Peter Thölix agerade hela året som ersättare åt Meira-Pia Lohiluoma. Hon var vald till ordinarie styrelsemedlem men blev sedan i början av året utsedd till direktör för Österbottens Svenska Lantbruksskällskap och fungerade därefter som suppleant för Mats Källman.

Den 27 november 2014 hölls dessutom den nya styrelsens (2015) konstituerande möte. Närvarande var Mats Källman, Meira-Pia Lohiluoma, Erik Oljemark, Susann Rabb, Bo-Erik Sandell och Mikael Söderholm. Vid mötet valdes Mikael Söderholm till ny ordförande för förbundet. Mats Källman valdes till viceordförande.

Vid styrelsemötena har bl.a. följande frågor (i kronologisk ordning) behandlats:

- SLF:s och 4H:s bokslut och verksamhetsberättelser för år 2013
- anställning av ny utvecklingschef för trädgårdsproduktion
- utbildningssamarbete med Yrkeshögskolan Novia
- landsbygdsrådgivningens resultatavtal med statsmakten för år 2014
- fördelningen av statsanslaget för år 2014
- Nils Westermarcks minnesfond
- fältdagen på Västankvarn
- 4H:s 85-årsjubileum
- släktgårdsdiplom
- nytt kollektivavtal 1.1.2014 - 31.12.2016
- lönejusteringar
- ansökan om förtjänsttecken
- årsmötet 2014
- förbundets mellanbokslut och resultatprognos

- statsbidraget för år 2015
- SLF:s och 4H:s verksamhetsplaner och budgeter för år 2015
- nytt system för jordbruksrådgivning (Råd 2020)
- val av valutskott
- val av SLF:s representanter i olika organ
- Lantbrukskalender 2015 och SLF:s övriga publikationsverksamhet
- val av ordförande och viceordförande för år 2015

Nämnas kan ytterligare att vid styrelsemötet den 3.10.2014 medverkade förbundsdirektör *Jesper Broberg* från Hushållningssällskapens Förbund i Sverige i en diskussion om organisationernas utveckling, behovet av rådgivningstjänster i framtiden och samarbetsmöjligheter.

Styrelsens arbetsutskott

Arbetsutskottet sammanträdde två gånger. På mötet den 3 mars 2014 tog arbetsutskottet del av aktualitetsrapporter från de olika sällskapen samt diskuterade anställning av ny utvecklingschef för trädgårdsproduktion, utbildningssamarbetet med Novia, resultatavtalet 2014, utlåtande om det nya jordbruksrådgivningssystemet (Råd 2020) samt Rådgivardagar 2014.

På mötet den 23 oktober 2014 gick man igenom sektorrapporter från Rådgivardagarna samt kom överens om erforderliga åtgärder utgående från det. Därutöver diskuterades olika samarbetsprojekt. Inom svenska organisationen gällde det framför allt konceptet för Greppa Marknaden-projektet. Beträffande samarbete med finska organisationen gick arbetsutskottet igenom utvecklingen av nytt koncept för produktionsuppföljningen i mjölkproduktionen, finansieringen av olika utvecklingsprojekt, planerna på nya licensavgifter för WebWakka samt svårigheterna som har uppkommit i projektet som går ut på att utveckla ett nytt kundhanterings (CRM)- och affärs(ERP)program.

Släktgårdsvimplar och diplom

Under år 2014 beviljades ett släktgårdsdiplom åt Mellangård skattehemman i Vestlax by på Kimitoön. Gården har varit i släktens ägo sedan år 1714.

Förlaget

Under år 2014 har följande tryckalster framställts:

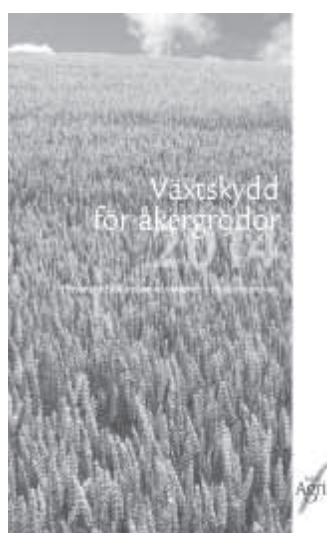
Publikationer nr 266 Årsbok 2013
 nr 267 Lantbrukskalender 2015

Forskning för framåt

nr 34 Åkergrödornas sorter 2014

Småskrifter Växtskydd för åkergrödor 2014

Reglemente Produktionsuppföljning för mjölkkor

www.slf.fi > Publikationer

VERKSAMHETEN

Enligt SLF:s verksamhetsstrategi jobbar man med fyra centrala verksamhetsområden:

- centralorganisationsfunktioner
- utvecklingsarbete
- utbildning
- information och publikationer

Dessutom finns ungdomsverksamheten inom ramen för Finlands svenska 4H. Den verksamheten beskrivs i ett separat avsnitt i årsboken.

Verksamheten beskrivs i årsboken enligt denna gruppering. Uppdelningen är emellertid inte entydig. Framför allt kan man notera att många av arbetsuppgifterna i kategorin utvecklingsarbete och en del av uppgifterna i kategorierna utbildning samt information och publikationer lika väl skulle kunna räknas till det som kallas centralorganisationsfunktioner.

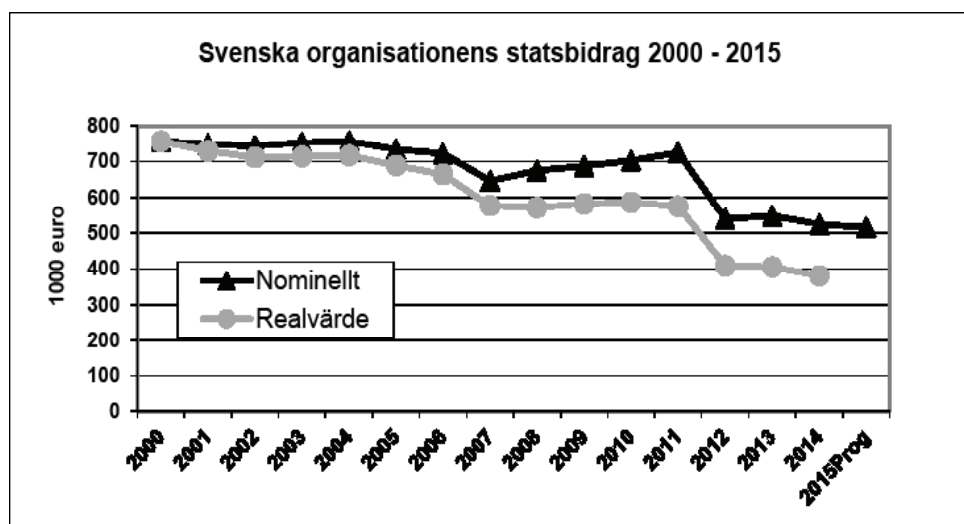
Till centralorganisationsfunktionerna räknas här sådana arbetsuppgifter som gäller hela organisationen och vid vilka övriga aktörer, t.ex. statsmakten eller andra medverkande, fäster en stor uppmärksamhet. Uppdragen i kategorin utvecklingsarbete är mera interna inom organisationen, riktar sig till kunder i form av sällskapen, jordbrukarna eller landsbygdsföretagen eller berör en enskild rådgivningssektor.

Centralorganisationsfunktioner

Som den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation är förbundets uppgift allmänt taget att stöda, utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete. SLF svarar t.ex. för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter. Förbundets förtroendemän och anställda representerar också den svenska organisationen i många arbetsgrupper, förvaltningsråd, delegationer och styrelser. För att ytterligare effektivisera nätverksarbetet upprätthåller förbundet även kontakter till samarbetsparter i de övriga nordiska länderna. SLF ger också utlåtanden i ärenden som har betydelse för landsbygden.

Statsmakten

Relationen till statsmakten, för det mesta genom jord- och skogsbruksministeriet, handlar mycket om att bevaka organisationens statsbidrag samt att utveckla rådgivningens uppbyggnad. Statsanslaget, som år 2014 var under en femtedel av organisationens intäkter från den egentliga verksamheten, tilldelas via statsbudgeten och provas följaktligen varje år.

Organisationens statsbidrag har reellt sett halverats under 2000-talet

Statsbidraget beviljas till riksomfattande organisationer och ska garantera ett rådgivningsutbud som håller hög kvalitet och som är täckande både regionalt och innehållsmässigt. Tyngdpunktsområden för användandet av statsbidraget var:

- lönsamma landsbygdskföretag med god konkurrensförmåga
- förbättrad miljö och energieffektivitet
- kvalitet i livsmedelskedjan, eko- och närmat.

Dessa styr den statsfinansierade delen av verksamheten.

De senaste åren har statsmakten velat sänka organisationens statsbidrag vilket förefaller omotiverat i en situation när rådgivning på gårdarna behövs mera än förut som en följd av den utmanande situationen beträffande lönsamheten, utmaningar att hela tiden utveckla och effektivisera verksamheten, ibruktage av nya stödsystem samt på grund av hela tiden ökande byråkrati. Riksdagen har ofta haft förståelse för situationen och har i allmänhet via budgetmotioner beviljat tilläggsanslag.

SLF försöker tillsammans med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto verka för att statsbidraget skall bibehållas. För år 2014 föreslog regeringen igen en nedskärning av statsbidraget rejält med 14 %. Den här gången korrigerade riksdagen budgeten så att den slutliga nedsättningen blev knappt 3%.

Nedskärningen av statsbidraget blev alltså absolut taget inte så stor men med tanke på att man fortfarande försökte anpassa verksamheten till 2012-års stora nedsättning (- 28 %) och den därpå följande nedsättningen på 6,5 % var detta inte önskvärt. För att kompensera dessa intäktsbortfall har den övergripande strategin, såväl på sällskapen som i förbundet, varit att öka andelen övriga intäkter, främst förrätningsintäkterna. För förbundets del lyckades det inte år 2014.

Budgetbehandlingen av statsbidraget för år 2015 följde gammalt mönster. Statsrådet ville igen sänka statsbidraget rejält, med nästan 13 %. Riksdagen lade till en del så att slutresultatet i budgeten blev en nedsättning med 7 %. När det sedan visade sig att det fanns outnyttjade budgetmedel som kan användas 2015 blir den verkliga nedsättningen knappt 3 %. Organisationen har förlorat en tredjedel av

sitt statsbidrag under loppet av fyra år. Realvärdet av statsbidragen har halverats under 2000-talet.

Användningen av statsbidraget styrs av ett resultatavtal som görs upp mellan centralorganisationerna SLF och ProAgria Keskusten Liitto samt jord- och skogsbruksministeriet. Fördelningen av statsbidraget på de enskilda sällskapen görs på förbundet och godkänns av ministeriet. All rapportering från sällskapen till ministeriet sköts och sammanställs av SLF. Förhandlingar om dessa frågor sker i regelbundet återkommande utvecklingssamtal med ministeriet och i delegationen för landsbygdsrådgivningen i vilka förbundet representerar organisationen. I praktiken är det förbundets direktör och utvecklingschefen för trädgårdsproduktion som sköter förhandlingarna och rapporteringen.

Förhandlingarna om resultatavtalet för år 2015 tog mera tid än vanligt. Dels ville jord- och skogsbruksministeriet ändra avtalet så att de skulle ligga på en flerårig grund och samtidigt ville man ändra avtalets struktur så att det motsvarar uppbyggnaden i övriga resultatavtal som ministeriet gör med andra organisationer, dels diskuterade man ingående gränsdragningen mellan den konventionella statsstödda rådgivningen och rådgivning enligt det nya jordbruksrådgivningssystemet (Råd 2020). Slutresultatet blev ett avtal som beträffande de stora linjerna gäller perioden 2015 - 2019 men som vid behov justeras varje år. Det att avtalets uppbyggnad ändrades helt och hållet hade dessutom den positiva effekten att avtalet blev mera konkret.

Rådgivningens innehåll

Under årets lopp har förbundets styrelse och arbetsutskott flera gånger diskuterat förbundets och sällskapens trädgårdsrådgivning. Frågan aktualiserades främst av att SLF:s utvecklingschef för trädgårdsproduktion gick i pension, men trädgårdsrådgivningen var också på nationella planet ett allmänt diskussionsämne.

Inom svenska organisationen diskuterade man i första hand inriktningen på förbundets trädgårdsrådgivning och hur den bäst kan stöda och komplettera sällskapens rådgivning. Vid sidan om produktionsteknik tyckte man att en fokusering på företagsledning och marknadsföring skulle vara på sin plats. Motivet till den inriktningen var att det skulle vara en ny infallsvinkel som efterfrågas av alla aktörer i branchen och som för tillfället saknas inom trädgårdsrådgivningen både i Svenskfinland och i hela landet. Utmaningen var att hitta en trädgårdsutbildad person som är kunnig i företagsledning och marknadsföring. Eftersom det är dyrt att implementera ny verksamhet, kostnaderna uppstår genast medan intäkterna ofta kommer med fördröjning, ansöktes om projektmedel för att starta upp en dylik verksamhet.

Förbundet lyckades få både projektfinansiering och hitta en person med trädgårdsutbildning och som dessutom har specialyrkesexamen som företagsrådgivare och har en gedigen erfarenhet av företagsutveckling och marknadsföring. Den nya utvecklingschefen anställdes på deltid med början i oktober. Från och med januari 2015 är anställningen på heltid.

En annan stor diskussionsfråga under året var den nya jordbruksrådgivningen enligt det nya landsbygdsprogrammet, den s.k. Råd 2020 -rådgivningen. Den rådgivningen omspänner olika miljöfrågor, produktionsdjurens välbefinnande,

växtskydd, energi och ekologisk produktion. Bl.a. de statsunderstödda energiplanerna utförs i fortsättningen via Råd 2020 –systemet. För Råd 2020 –rådgivningen betalar jordbrukaren i praktiken endast mervärdesskatten. De personer som erbjuder Råd 2020 –rådgivning ska vara godkända enligt vissa kriterier av landsbygdsverket Mavi.

Rådgivningsorganisationen fick inte vara med och bygga upp jordbruksrådgivningssystemet. Det gjordes ensidigt av tjänstemän på jord- och skogsbruksministeriet och landsbygdsverket Mavi. Däremot såg både förbundet och sällskapen till att rådgivarna anmälde sig via den offentliga upphandlingen och genomgick erforderlig tentamen för att bli godkända som auktoriserade Råd 2020 –rådgivare. Helt problemfritt gick det inte på grund av att ansökningsförfarandet var rätt byråkratiskt, bl.a. uppenbara misstag i anbudsblanketterna visade sig vara omöjliga att korrigera.

Auktoriserade Råd 2020 –rådgivare på förbundet är energirådgivaren samt trädgårdsutvecklingschefen gällande kompetensområdet ekologisk trädgårdsproduktion. Råd 2020 –rådgivningen startade i mars 2015.

Det med sällskapen gemensamt ägda bolaget Bokföringssällskapet har engagerat förbundet mera än vanligt. Orsaken till det är förhandlingar om att överta en befintlig bokföringsbyrå i norra Österbotten. Förhandlingarna ledde till resultat, i november 2014 undertecknades ett avtal i frågan. I och med övertagandet av byrån mer än fördubblades Bokföringssällskapets kundantal och bolaget fick sina första tre anställda personer. Praktiskt taget allt arbete med att få i gång verksamheten och sköta implementeringen av de anställda sköttes av förbundet.

I november undertecknades ett avtal om övertagande av Edströms Bokföringstjänst. På bilden från vänster SLF:s direktör Kim Nordling, bokföringsbyråns tidigare ägare Bo Edström samt byråns tre anställda Birgitta Samulin, Lilian Kanckos och Görel Lönnbohm-Hatt

På det nationella planet inom ProAgria –gruppen jobbade man utgående från särskilda ledningsgrupper för husdjurs-, växtodlings- och företagsfrågor. Ledningsgruppernas uppgift är att lyfta fram frågor som bör utvecklas inom respektive delområde av rådgivningen, organisera utvecklingsprojekt kring de valda frågorna och försöka hitta resurser till dessa projekt. Tanken med dessa ledningsgrupper är att jämbördigt kunna utveckla ProAgrias verksamhet inom dessa tre elementära rådgivningsområden.

Den svenska rådgivningen har en bärande roll i ledningsgruppen för växtodling. Under gruppens ledning utbildades en handfull nationella toppexperter inom växtodlingen. Utbildningen slutfördes i början av år 2014 med ett auditerings-/examenstillfälle där de blivande toppexperterna presenterade sina examensarbeten. Förbundet var med som en auditör.

Under hela året fick ledningsgruppen tillsammans med Lantbrukets Datacentral dessutom arbeta intensivt med att leda och följa upp utvecklingsarbetet för det mest centrala hjälpmedlet i växtodlingsrådgivningen, WebWisu. Den gamla PC-baserade Wisu-versionen uppdateras inte längre för det nya miljöersättningssystemet (2015). Före det måste den nya web-versionen fungera smärtfritt. Särskilt viktigt var det att implementera de nya stödvillkoren, speciellt miljöersättningssystemet i programmet.

Under året följde ledningsgruppen dessutom upp ett utvecklingsprojekt kring specialtillämpningen WisuPrognos som med hjälp av prognosmodeller skiftesvis meddelar om förhöjda risker för angrepp av vissa växtsjukdomar. Projektet fick finansiering och arbetet startade i början av år 2014.

Ytterligare kan noteras att ledningsgruppen eftersträvar mera interaktivitet mellan olika parter som agerar i rådgivningsfrågor inom växtodlingssektorn. Ledningsgruppen beslöt att diskutera samarbetsfrågor med de olika aktörerna var för sig. Ett första sådant tillfälle ordnades sedan i början av 2015.

I anslutning till ledningsgruppen för växtodling finns en egen ledningsgrupp för trädgårdsrådgivningen i vilken förbundet är representerat. Även Trädgårdsförbundet och forskningen är med i den gruppen. Inom ramen för den ledningsgruppen utarbetade man ett koncept enligt vilket smågrupper av företagare (team) ska samlas under ledning av en rådgivare eller forskare med målet att gemensamt utveckla deltagarnas verksamhet. Detta s.k. SopuTieto –projekt beskrivs mera i detalj på annat ställe i årsboken.

Förbundet sitter också som representant för den svenska organisationen med i en arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltningen i ProAgria. Gruppen tar ställning till alla IT-frågor i organisationen.

År 2011 gjordes beslutet att den svenska organisationen ska gå med i det för ProAgria –gruppen gemensamma kundhanterings (CRM)- och affärssystem. Som i så många andra IT-projekt uppkom också här problem och nya frågeställningar under arbetets gång och tidtabellerna har inte hållit. Under året jobbade organisationerna inklusive förbundet ännu intensivt med att få detta utvecklingsarbete att framskrida. Tyvärr visade sig arbetet inte leda till resultat och projektet avslutades i samförstånd i slutet av året.

Samarbete med andra aktörer

Förbundet representerar organisationen i många styrelser, förvaltningsorgan, arbetsgrupper o.dyl. Här kan speciellt nämnas ledningen av ProAgria –samarbetet (allmänna mötet, styrelsen, ledningsgruppen), förvaltningsrådet och styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab, Arbetseffektivitetsföreningens delegation, Svenska Studieförbundet m.m. En komplett förteckning över förbundets representanter i olika organ finns på ett annat ställe i denna årsbok.

Samarbetet inom ProAgria –gruppen har blivit bättre och nått en ny, mera praktisk nivå. Speciellt bör lagarbetet med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto framhållas.

Även samarbetet med producentorganisationen, i synnerhet Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, bör nämnas särskilt. Det gäller framför allt gemensamma projekt men också i övrigt bistår organisationernas sakkunniga varandra, föreläser på varandras tillställningar, skriver i varandras publikationer och generellt bevakar varandras intressen.

De Finlandssvenska organisationernas informatörer bildar ett nätverk och brukar sammankomma några gånger under året för att diskutera aktuella frågor. År 2014 stod förbundet och 4H i tur att fungera som värd för en av träffarna.

Beträffande de internationella kontakterna kan för 2014 nämnas att förbundets nuvarande och föregående ordförande framförde såväl den finlandssvenska som den finska rådgivningsorganisationens hälsning när Hushållningssällskapen Malmöhus och Kristianstad i Sverige firade 200-årsjubileum. De deltog också på Hushållningssällskapens Förbunds årsstämma som samtidigt hölls i Kristianstad.

Kontakterna med rådgivningsorganisationen i Sverige fortsatte i och med att representanter för Hushållningssällskapens Förbund och HIR Malmöhus deltog i Rådgivardagarna i Tammerfors.

Svenska kollegor på besök på Rådgivardagarna. Från vänster Hushållningssällskapens Förbunds VD Jesper Broberg, VD:n för HIR Malmöhus Erik Stjern Dahl samt SLF:s ordförande Mikael Söderholm och direktör Kim Nordling

Utlåtanden

Bland uppdrag som kan kategoriseras som centralorganisationsfunktioner hör ytterligare att ge utlåtande om frågor som har betydelse för jordbruket och landsbygden i Svenskfinland. Årligen kommer det dussintalet begäran om utlåtanden, främst från jord- och skogsbruksministeriet. Tyvärr har förbundet endast resurser att besvara en del av dem. Under år 2014 gavs bl.a. kommentarer till nytt kvalitets-system för trädgårdsföretag och gällande energiavsnittet i YTR:s landsbygdspolitiska helhetsprogram för åren 2014-2020. Dessutom gavs utlåtanden om ändring av lagen om verkställighet av jordbruksstöd (jordbruksrådgivning) och om utkastet till statsrådets förordning om ett system för jordbruksrådgivning.

Utvecklingsarbete

SLF:s utvecklingsarbete sker på tre plan: *produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling*. Förbundets utvecklingschefer har också kontinuerligt direkt kontakt till rådgivarna i sällskapen och bistår och handleder dem.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i stor utsträckning i samarbete med den finska organisationen inom ramen för ProAgria –samarbetet. En del av utvecklingsarbetet gällande företags- och landsbygdsutveckling sker i form av projekt med extern finansiering. Förbundets insatser i utvecklingsarbetet fokuserar kring de sektorer inom vilka förbundet har sakkunskap: företagsekonomi, energi och trädgårdsproduktion. Frågor i anslutning till bl.a. växtodling, husdjursproduktion och ekologisk produktion sköts i samarbete med sällskapen.

Företagsekonomi

Förbundets arbete med att utveckla ekonomirådgivningen samt hjälpmedel och material för verksamheten sköts av utvecklingschefen för ekonomi och delvis av direktören. Arbetet sker i hög utsträckning i samarbete med den finska organisationen.

I samarbete med ProAgria arbetar ekonomiutvecklingschefen med utveckling av hjälpmedel som används för företagsstyrning i företagen på landsbygden. Utvecklingen av tjänsterna är kontinuerlig. Under de senaste åren har mycket kretsat kring internetbaserade adb-tjänster och program som t.ex. WebWakka. Under år 2014 fortsatte projektet med att utveckla ett nationellt, enhetligt koncept för bokföringsbyråverksamhet med speciell fokus på elektroniska tjänster.

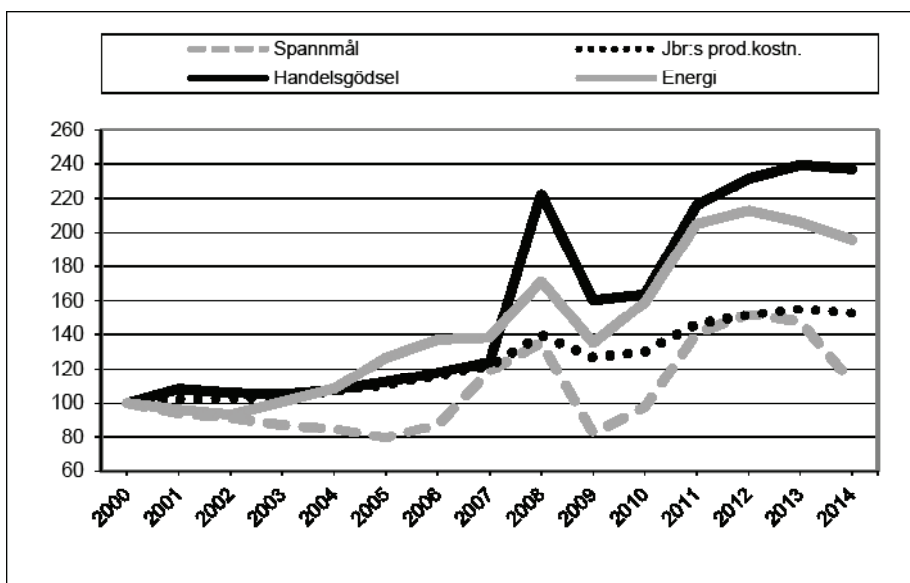
Förbundet jobbar också med organisationens adb-program genom att delta i den generella utvecklingen av programmen, att upprätthålla de svenskspråkiga programmen och genom att ge handledning i ADB-frågor. Detta gäller speciellt Likwi- och Wakka-programmen. Under 2014 fortsatte utvecklingen av WebWakka, i Likwi programmet skedde inga större förändringar. Under året deltog utvecklingschefen också i att utveckla och testa det nya kundhanterings (CRM)- och affärssystemet.

Rådgivningen i anslutning till investeringar och generationsväxlingsfrågor på landsbygdsföretag är ett fortgående utvecklingsområde där utvecklingschefen jobbar i

samarbete med de lokala rådgivarna och andra aktörer. Utvecklingschefen deltog t.ex. i några av jord- och skogsbruksministeriets sammankallade möten med syftet att revidera och förbättra beräkningsgrunderna för kalkyler som krävs vid de nya start- och investeringsstöden. Ett hjälpmedel som görs för kunderna är broschyren *Jordbrukets generationsväxling - välj rätt alternativ för din gård*.

Bolagisering av lantbruk har blivit allt vanligare inom jordbruksnäringen. Företags-skatteformen som trädde i kraft år 2014 ökade ytterligare intresset. Detta har tydligt även märkts genom att antalet kontakttagningar från jordbrukare som funderar på aktiebolag har ökat. Telefonrådgivningen kring dessa frågor är rätt omfattande. Generellt kan man dock konstatera att det ur kundens synvinkel ofta finns någon sådan nackdel med aktiebolagsformen som är så väsentlig att en bolagisering inte lönar sig att förverkliga.

Att följa med marknaden och försöka lära sig hur den fungerar har blivit allt viktigare för jordbrukaren. Utvecklingschefen jobbade mycket med frågor kring marknaderna under året. I huvudsak skötte arbetet inom ramen för projektet, *Greppa marknaden II*, som pågick till slutet av 2014. Målet med projektet är att jordbrukarna ska lära sig att följa med marknaden och använda de nya marknads- och försäljningsinstrument som numera finns att tillgå samt att göra upp försäljningsstrategier för den egna gården. Som en följd av de stora prisvariationerna på såväl spannmål som handelsgödsel har projektet fått speciellt positiv respons bland deltagarna. Projektet beskrivs mera i detalj på ett annat ställe i årsboken.

Efter mitten av 2000-talet har priserna stigit och fluktuerat markant

SLF följer kontinuerligt upp jordbrukets lönsamhet i olika sektorer. Årligen uppdateras de vanligaste djurslagens och växternas täckningsbidrags- och produktionskostnadskalkyler vilka publiceras i lantbrukskalendern.

Den officiella lönsamhetsbokföringen skall följa EU:s motsvarande system (FADN, Farm accountancy data network). För att övervaka detta finns en kommission (nationella kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter), i vilken SLF:s utvecklingschef är medlem. Kommissionen har bl.a. som uppgift att fastställa kriterierna för valet av gårdar till bokföringssystemet samt

att följa med bokföringsverksamheten och göra förbättringsförslag. Rådgivningen spelar en stor roll i bokföringsverksamheten eftersom bokföringsuppgifterna avhämtas från gårdarna och matas in i MTT:s system av lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivare.

Av ekonomisektorns utvecklingsarbete kan ytterligare nämnas direkta utvecklingsuppdrag för enskilda gårdar. Många utredningar har gällt bolagisering av någon del av verksamheten på landsbygdsföretagen.

Utveckling av bokförings- och deklarationstjänster har också tagit mycket tid i anspråk. Det har skett inom ramen för Bokföringssällskapet. Året var speciellt intressant på denna front eftersom man utvidgade verksamheten i Österbotten genom köp av en bokföringsbyrå. Förbundets utvecklingschef för ekonomi är verkställande direktör för bolaget.

Energi

Energirådgivningen omfattar tre uppgiftsområden:

- att göra upp gårds- och företagsspecifika energiplaner
- utvecklingsarbete, bl.a. att utveckla rådgivningshjälpmedel och medverka till introducerandet av nya energilösningar ute på gårdarna
- att erbjuda information och utbildning inom energisektorn.

Uppgörandet av individuella energiplaner för intresserade gårdar och övriga företag, både inom lantbrukets energiprogram och utanför programmet, fortsatte under året. I och med slutet av 2014 avslutades systemet med statsstödda energiplaner.

Från och med år 2015 inkluderas energiplanerna och övrig energirådgivning i det nya jordbruksrådgivningssystemet, Råd 2020. För att få utföra energirådgivning enligt Råd 2020 -systemet bör rådgivaren vara godkänd av Landsbygdsverket Mavi. De auktoriserade rådgivarna valdes via offentlig upphandling och tentamen under hösten 2014. Förbundets energirådgivare är auktoriserad Råd 2020 - energirådgivare med hela Svenskfinland som verksamhetsområde.

Under 2014 har energirådgivaren suttit med i en arbetsgrupp där man stävar till att åstadkomma en förändring av den finska strategin gällande decentraliserad småskalig elproduktion. För att uttrycka saken kort så strävar man till att få igenom en förändring så att det skall bli enklare att få till småskalig elproduktion utgående från energikällor som flis, gödsel och annat biogasdugligt material samt lösningar baserade på solenergi.

Inom energisektorn finns ett kontinuerligt samarbete med främst finskspråkiga energirådgivare kring utvecklandet av energirådgivningens arbetsmetoder och handledning av rådgivare.

Under år 2014 har SLF:s eget räkneverktyg vidareutvecklats enligt behov. Räkneverktyget är i sin helhet tvåspråkigt och kan användas för en mångfald av olika energirelaterade beräkningar. Delar av räkneverktyget används av flera rådgivare inom den finskspråkiga organisationen.

Under flera år har en målsättning varit att ta fram en ny teknisk lösning som möjliggör ersättande av brännolja med förgasat trä vid bland annat spannmålstorkning. En gasgenerator lämplig för ändamålet utvecklades under våren som ett elevarbete på en yrkesskola. Jord- och skogsbruksministeriet beviljade projektfinansiering för utvecklande av anläggningen och så att Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT kunde testa och utvärdera tekniken vid spannmålstorkning under hösten 2014. Projektet beskrivs mera i detalj på ett annat ställe i årsboken.

Sparsam traktorkörning

Utbildnings- och föreläsningsverksamheten fortsatte under 2014 liksom arrangemanget av olika studieresor med energitema. På uppdrag av Motiva ordnades tre kurser i sparsam traktorkörning på olika håll i landet i enlighet med de utbildningsprogram som tagits fram året innan. Jämfört med året innan ordnades färre resor i och med att det blev nödvändigt att avboka resan till Eurotier pga. höga flygbiljettpreiser och få anmällda. Under 2014 arrangerades en studieresa för odlare till Österrike. Dessutom ordnades ett par kortare studieresor inom landet.

Trädgård

Förbundets långvariga utvecklingschef för trädgårdsprouktion, Irmelin Nyman, pensionerades hösten 2014. Från och med oktober anställdes en ny, Susann Rännäri. Hon jobbade på deltid hösten 2014, därefter på heltid. Susann Rännäri är hortonom och har en gedigen kunskap om företagsutveckling, företagsledning och marknadsföring. Förbundets trädgårdsrådgivning kommer att ha den inriktningen framöver.

Konsumtionen av hälsosam mat och intresset för närproducerade vegetabilier, dvs. frukt, bär, grönsaker, svamp och örter ökar hela tiden. Det har bl.a. lett till att olika aktörer inkl. statsmakten satsar på utveckling och beviljar utvecklingsmedel i

den branschen. På olika håll i landet utförs forskning och utvecklas odlingsmetoder för dessa specialväxter. Svenskfinland bör hänga med i den utvecklingen.

SLF:s trädgårdsutvecklingschef har därför byggt upp en relativt bred kompetens om snitt-, ört- och nyttoväxter. På den punkten har det alltså skett en specialisering som också vid behov kan utnyttjas av de andra trädgårdsrådgivarna på fältet. Ett led i detta är även projektet *Främja odlingen av trädgårdsprodukter, speciellt bär, och vidareförädling*. Projektet beskrivs mera i detalj på annan plats i årsboken.

På uppdrag av Inhemiska Trädgårdsprodukter rf. har kvalitetsauditeringar av trädgårdsföretag utförts redan under flera år. Auditeringarna som görs enligt riktlinjerna för kvalitetsodling på företag som använder hjärtbladsflaggmärket för inhemsk produktion var speciellt många hösten 2013. Sammanlagt auditerades då 48 företag på Åland och på fastlandet. Under år 2014 auditerades ytterligare 13 trädgårdsföretag. Sammanställandet av rapporterna från dessa auditeringar tog en stor del av utvecklingschefens tid under vintern 2014. Under åren 2007 - 2014 har förbundets utvecklingschef gjort sammanlagt 145 auditeringar, vilket torde vara mest i hela landet. Fr.o.m år 2014 får dessa kvalitetsauditeringar en obligatorisk status.

Gurkodling i ett auditerat växthusföretag

Från och med 2015 startade ett nytt system för jordbruksrådgivning, Råd 2020. Det omspänner bl.a.a miljöfrågor, ekologisk produktion och energi. Rådgivarna som utför dessa rådgivningstjänster ska vara godkända av Landsbygdsverket Mavi. De auktoriserade rådgivarna valdes hösten 2014 via offentlig upphandling och tentamen. Förbundets nya trädgårdsutvecklingschef är auktoriserad Råd 2020 -rådgivare inom specialområdet ekologisk trädgårdsproduktion och med hela Svenskfinland som verksamhetsområde.

Arbetet med att utveckla trädgårdsrådgivningen gör utvecklingschefen i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto. Förbundets nya trädgårdsutvecklingschef sitter

från tidigare bl.a. med i en arbetsgrupp med uppgift att produktifiera trädgårdsrådgivningstjänsterna.

Utvecklingschefen förhandlar även årligen med Livsmedelsverket Evira om granskning av utsädesproduktionen för följande utsädesproduktionsperiod. På motsvarande sätt görs det upp avtal om insamling av preliminär skördestatistik med jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral TIKE.

Utvecklingschefen för trädgårdsproduktion har ytterligare gett individuell trädgårdsrådgivning vid behov under växtperioden. Trädgårdsrådgivning ges också per telefon och e-post.

Projekt

En del av SLF:s utvecklingsarbete (företagsutveckling, landsbygdsutveckling) har traditionellt utförts som separata projekt med extern finansiering.

År 2014 var gällande projektverksamheten avvikande så till vida att de flesta avslutades under året. På grund av att Finlands utvecklingsprogram för landsbygden för följande EU-programperiod inte var färdigt var det inte heller möjligt att söka ny projektfinansiering. Största delen av nya projektfinansieringsansökningar kunde göras först tidigast på försommaren 2015 varvid finansieringsbesluten dröjer till hösten.

Greppa marknaden är redan ett känt projektnamn med stor synlighet. Under 2014 fortsatte projektet under rubriken *Greppa marknaden II* och det pågick t.o.m. slutet av 2014. Greppa Marknaden projekten har fått ett mycket bra mottagande av odlarna och projektaktörerna har fått värdefull information och ett brett kontaktnät både inom Finland samt utrikes. Man har för avsikt att under 2015 fortsätta med detta framgångsrika koncept och eventuellt även utvidga projektets verksamhetsområde.

I praktiken ordnas regelbundna träffar där odlarna analyserar marknadssignalerna, gör upp egna försäljningsstrategier och utvärderar nya växter. Meningen är också att odlarna ska lära sig att räkna sina produktionskostnader som uppföljning av odlingen samt utnyttja dessa kalkyler som beslutsunderlag vid uppgörande av försäljningsstrategier. I projektet har man också gjort fältvandringar på försöksodlingarna i Västankvarn och Stor-Sarvlaks där man bl.a. bekantat sig med nya odlingsgrödor.

Verksamheten 2014 var intensiv, man ordnade totalt 16 stycken tillfällen under året. På dessa hade man inalles 318 deltagare, d.v.s. i medeltal ca 20 st. deltagare per ordnat tillfälle. Nytt för år 2014 var att tolv av dessa tillfällen var fältträffar som ordnades under växtperioden. Som avslutning på projektet ordnade man en seminariekryssning till Stockholm. Förutom svenska föreläsare från Lantmännen, HIR Malmöhus och Agronomics medverkade även Caroline Bitton från Agritel i Frankrike.

Projektet är ett samarbete mellan SLF, som administrerar projektet, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, Nylands Svenska Lantbrukssällskap och Nylands svenska producentförbund. Nylands NTM-central finansierar projektet. Även Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem deltar i

finansieringen fr.o.m. 2015. Information om projektet och det material som har behandlats på odlarträffarna och seminarierna finns att tillgå på projektets hemsidor (www.slf.fi/greppamarknaden.htm).

Målsättning att ta fram en ny teknisk lösning som möjliggör ersättande av brännolja med förgasat trä vid bland annat spannmålstorkning kunde delvis förverkligas under 2014. En prototyp av en *mobil anläggning som producerar (gen)gas av flis* kunde byggas och tekniken testas vid spannmålstorkning tack vare att jord- och skogsbruksministeriet beviljade projektfinansiering för det. Projektet var ett samarbete mellan SLF, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (MTT) samt Fiskarsin Voima.

En gasgenerator lämplig för ändamålet utvecklades under våren som ett elevarbete på en yrkesskola. Den mobila anläggningen omfattar automatiserad flismatning, flisens förgasning, cyklonfiltrering med askutmatning, finfiltrering och gaskylning samt gasfläktar. För att anläggningen skall vara mobil och kunna utnyttjas som energikälla för andra ändamål när den inte behövs för spannmålstorkning byggdes den på ett flyttflak. Ursprungligen var det meningen att den producerade gasen skulle brännas i en kommersiellt tillgänglig gasbrännare, men senare visade det sig att också gasbrännaren måste byggas för att få anläggningen att fungera.

Gengasanläggningen kopplad till MTT:s spannmålstork

Anläggningen fungerade vid spannmålstorkning och klarade av att leverera en nettotorkeffekt på 170 kW. Som väntat var driften inte problemfri, men under testkörningarna kunde de flesta problemen åtgärdas. MTT:s roll var att utvärdera anläggningens funktion. I analysen konstaterar man att tekniken i sig var lovande och fungerade samt att gasens förbränning gav upphov till väldigt låga utsläpp. MTT konstaterade också att anläggningen behöver vidareutvecklas för att dess tillförlitlighet skall bli tillräcklig. Sedan testerna har prototypanläggningen utvecklats vidare. Utvecklingsarbetet fortsätter och projektfinansieringen för det söks för år 2015.

Förbundets utvecklingschef för trädgårdsproduktion har i flera år satsat på att bygga upp kompetens kring snitt-, ört- och nyttoväxter. Detta realiserar bl.a. i några projekt med ett övergripande mål att skapa möjligheter för ny företagsverk-

samhet på landsbygdsföretag. Dessa projekt, som finansierats via Landsbygdens utvecklingsförening SILMU (Nylands NTM-central).

För år 2014 hade förbundet fått projektmedel för ett fortsatt liknande projekt inom samma referensramar. Målsättningen med projektet *Främja odlingen av trädgårdsprodukter, speciellt bär, och vidareförädling* är att initiera mera binärningar på landsbygden i Östra Nyland.

Inom ramen för det projektet har man bl.a. ordnat en utbildningsdag med temat vidareförädling av bär samt blommor. Dessutom har projektet ordnat ett seminarium om mathantverk på Kycklings hembygdsgrd i Lappträsk.

I och med arbetsbilden för förbundets nya utvecklingschef i trädgårdsproduktion ändras och det är dyrt att starta upp ny verksamhet, inte minst därför att det är svårt att få förrättningsinkomster i början när verksamheten utvecklas och kompetensen byggs upp, ansökte förbundet om projektmedel *för att bygga upp de nya infallsvinklarna i trädgårdsutvecklingschefens arbete*.

Projektet skall göra det lättare för utvecklingschefen att fokusera på företagsledarfrågor och att hjälpa odlarna med marknadsföringen av sina trädgårdsprodukter. Beträffande marknadsföringsåtgärder kan noteras att det inte direkt är meningen att gå in för att befrämja efterfrågan av inhemska trädgårdsprodukter bland konsumenterna utan att på företagsnivå assistera producenten med att ta ett fastare grepp om sin marknadsföring, göra upp marknadsföringsplan och realisera den i praktiken. Att samarbeta med olika projekt som berör närmat och att fungera som förenande länk mellan producenten och projektet är därvid högaktuellt.

Detta implementeringsprojekt är treårigt och finansieras av Stiftelsen Finlands-svenka Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem.

Ett annat projekt som planerades och fick finansiering för år 2015 är ett finskt projekt med namnet *SopuTieto*. Det är ett samarbetsprojekt som administreras av ProAgria Keskusten Liitto. Förutom SLF medverkar Trädgårdsförbundet (Puutarhaliitto). Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (Naturresursinstitutet Luke) samt några andra aktörer.

Projektet går ut på att bilda 4 - 5 företagarringar med inriktning på olika branscher inom trädgårdsproduktionen (bl.a. jordgubbe, frilandsgroönsaker, äppel). Dessa företagsgrupper ska sedan tillsammans under ledning av en expert utveckla företagen som är presenterade i gruppen. SLF:s roll blir att assistera i frågor gällande företagsledning och marknadsföring.

Projektet finansieras av Rikala stiftelsen och målet är att hitta nya finansieringskällor för fortsättning.

Utbildning

Förbundets utbildning omfattar utbildning för organisationens personal, fortbildning av jordbrukare och utbildning vid läroinrättningar, i första hand för agrologstuderande. I det här avsnittet berörs också SLF-personalens egen fortutbildning i korthet.

Rådgivarutbildning

I början av oktober 2014 arrangerades Rådgivardagar i Tammerfors. Under dessa dagar sammankommer alla finlandssvenska rådgivare för tvådagars utbildning och social samvaro. Även förbundets styrelse deltog. Den här gången var deltagarantalet rekordstort, över 70 personer var närvarande. Rådgivardagarna ordnas vanligen vartannat år.

Sektorförhandlingar är ett viktigt element i Rådgivardagarna

Första dagen under Rådgivardagarna hölls i seminarieform. Huvudföreläsare var Maria Österåker. Hon höll ett fängslande föredrag under rubriken *Kul och ful marknadsföring*. Många av hennes exempel och råd var sådana att de mycket väl kan tillämpas i sällskapens och förbundets marknadsföring.

Under seminariet informerade dessutom Hans Bergström om Landsbygdsnätverksenhetens verksamhet och kommande organisationsförändringar, Johan Åberg från Svenska lantbruksproducenternas centralförbund om aktuella förändringar gällande lantbruksstöd och landsbygdspolitik samt Kristel Nybondas från Landsbygdens arbetsgivare förbund om lantbruket som arbetsgivare och utländsk arbetskraft.

Seminariet avslutades med att Jesper Broberg, VD för Hushållningssällskapens förbund i Sverige, och Erik Stjerndahl från HIR Malmöhus Ab på ett fartfyllt sett berättade om hushållningssällskapens verksamhet i Sverige.

Den andra dagens samlades rådgivare från olika sektorer för interna diskussioner. Detta är ett omtyckt standardinslag på Rådgivardagarna. Sektordiskussionerna sammanfattades i korta rapporter som förbundets arbetsutskott senare tog del av och kom överens om fortsatta åtgärder.

Inom energisektorn har förbundet också jobbat med fortutbildning för rådgivare. Det har främst gällt föreläsningar vid flera seminarietillfällen runtom i landet.

Utbildning av jordbrukare

Utbildningstillfällen riktade mot jordbrukare är en viktig del av förbundets verksamhet. Speciellt i frågor gällande landsbygdsföretagens företagsledning och ekonomiska frågor. Särskilt kan man notera ett ovanligt stort intresse för information om beskattning och adb-bokföring under vintern 2014. I övrigt kan nämnas föreläsningar om bolagsformer, spannmålsmarknaden och -priserna. Kurserna arrangerades i huvudsak av läroinrättningar och producentorganisationer. Även kortare seminariepresentationer hölls bl.a. på temadagar som arrangerades av banker etc.

Inom energisektorn fanns det stor efterfrågan på utbildning för jordbrukare. Sammanlagt har energirådgivaren hållit ett dussintal föreläsningar runtom i landet om aktuella energiteman som värmelösningar, energiinbesparing på gårdar, bränslesnålt traktorkörande, förgasning av trä, biogasproduktion och om alternativa lösningar för spannmålstorkning. Föredrag har hållits på svenska och finska.

Utbildning vid läroinrättningar

Förbundet och sällskapen är aktivt med i agrologutbildningen i samarbete med Yrkeshögskolan Novia. Nytt för år 2014 var att man gjorde upp ett ramavtal där man kom överens om spelreglerna för denna utbildning. Avsikten med avtalet är att alla sällskap och förbundet följer de allmänna principerna i avtalet men var och en kommer separat överens med skolan om undervisningens ämne och innehåll. Sålunda gjorde även förbundet upp ett separat samarbetsavtal med Yrkeshögskolan Novia för läsåret 2014/2015.

Under år 2014 hade utvecklingschefen i ekonomi hand om en del av den fördjupande ekonomiundervisningen för svenskspråkiga agrologstuderande. Detta inkluderar också handledning av examensarbeten.

Undervisningssamarbetet har även gällt de vuxenutbildningskurser som Yrkeshögskolan Novia har startat vars mål är att de studerande ska avlägga YH agrologexamen. Förbundet har skött en del av företagsekonomiutbildningen, undervisning i beskattningsfrågor och trädgårdsproduktion. Förbundet deltog även i det introduktionstillfälle som ordnades när en ny kurs startade hösten 2014.

För rådgivningen och speciellt ekonomirådgivningen är samarbetet med yrkeshögskolan av stor betydelse eftersom man härigenom på ett positivt sätt kan inverka på utbudet av kompetenta agrologer för arbetsuppgifter inom sektorn. Dessutom har en undervisning med hög standard även en positiv effekt på den ekonomiska kunskapen bland de nya landsbygdsföretagarna.

Undervisningen vid olika läroinrättningar sköts i stor utsträckning av utvecklingschefen i ekonomi men även utvecklingschefen i trädgårdsproduktion, energirådgivaren och direktören håller föreläsningar.

Personalutbildning

Kontinuerlig fortutbildning är en förutsättning för en hög sakkunskap. Förbundets personal deltar således årligen i ett flertal utbildningstillfällen. Många av dem är ordnade av ProAgria Keskusten Liitto och jord- och skogsbruksministeriet men även kurser, seminarier, temadagar och exkursioner ordnade av andra aktörer ryms med.

Under år 2014 deltog de olika utvecklingscheferna i seminarier och kurser med varierande teman. De handlade bl.a. om det nya landsbygdsprogrammet och projektverksamhet, det nya jordbruksrådgivningssystemet (Råd 2020), arbetsgivarfrågor, matglädje, naturprodukter, frukt- och bärväxter, nya energivindar från Europa, termisk förgasning, el och värme från flis och andra energirelaterade teman. Dessutom har utvecklingscheferna deltagit i olika fortbildningskurser, bl.a. utbildningsdagar för ekonomi-, energi- och trädgårdsrådgivare, kurs om auditering inom trädgårdsproduktionen, utbildningsdagar om bolagiseringsfrågor, bokföring, beskattning och lantbruksstöd m.m.

Utvecklingscheferna deltog också i studieresor utomlands bl.a. till Danmark (rådgivning), Tyskland, Österrike och Schweiz (småskalig flisbaserad kraftvärmeproduktion, biogas, vindkraft, solenergi). I samband med resorna till Mellaneuropa besöktes energimässorna i Wels.

I juni 2014 ordnades en friluftsdag för SLF:s och 4H:s personal i västra Nyland. Då besöktes Folkhälsans äventyrsbana i Mjölbolsta (Raseborg) och Fiskars med bl.a. besök på Fiskarsin Voimas nyrenoverade vattenkraftverk.

Information och publikationer

Svensk information är viktigt och därför strävar SLF till att vara aktiv i den sektorn. En satsning är att ge ut böcker i publikationsserien *Forskning för framåt*. För utgivningen av publikationer beviljar Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem ett finansiellt understöd.

I *Forskning för framåt* -serien utkom en publikation, *Åkergrödornas sorter 2014*. Boken är ett hjälpmedel när jordbrukaren skall välja de odlingssäkraste sorterna med lämpligaste kvalitetsegenskaper för olika användningsändamål. Uppgifterna i boken baserar sig i huvudsak på resultaten från de officiella sortförsöken 2006–2013. Förbundet gav också ut skriften *Växtskydd för åkergrödor 2014*. Under året gjordes även en stor del av jobbet med följande publikation: *Ny teknologi i lantbruket*. Terminologin i den visade sig vara besvärlig och utomstående arbetskraft måste anlitas med den följden av utgivningen av boken drog ut på tiden

Förbundet gav också ut skriften *Växtskydd för åkergrödor 2014*. Växtskyddsboken utnyttjas i den sprutförarutbildning som sällskapen arrangerar inom ramen för lantbrukets miljöstöd. Målet är att boken skall ges ut på svenska årligen.

Lantbrukskalendern är volymmässigt förbundets största produkt. *Lantbrukskalender 2015* utgavs i normal ordning i månadsskiftet oktober-november. Rubriken för temadelen var *Vårda din åker - dränering, markpackning, kalkning*. Avsnittet behandlade bl.a. de viktigaste faktorerna för hur man upprätthåller en god struktur i odlingsmarken genom att torrlägga, kalka och gynna bearbetningsmetoder och processer som befrämjar markstrukturen, t.ex. genom bildning av nyttiga luftporer i jorden. I kalenderns omfattande faktadel hittar man matnyttig information om det mesta som är aktuellt i jordbruket. Hela förbundets personal medverkar med att skriva artiklar eller samla material till det.

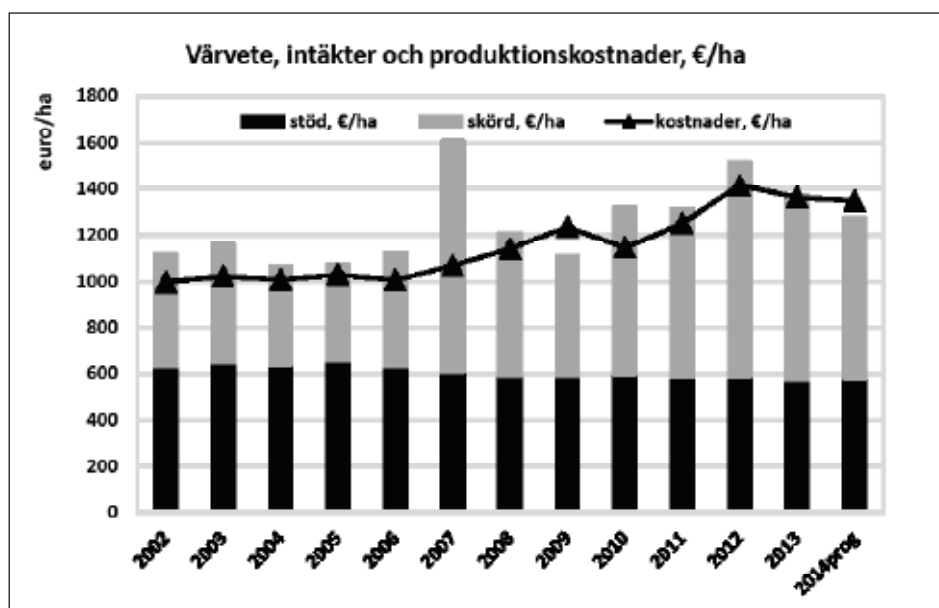
Kalendern marknadsfördes bl.a. på webben via Agrolink, med ett antal tidningsannonser och ett reklamblad som distribuerades direkt till rådgivningens kunder. Kalendern marknadsförs speciellt till blivande jordbrukare bl.a. i samarbete med SLC så att alla SLC-medlemmar som övertar hemgården får en kalender hemskickad och i samarbete med Yrkeshögskolan Novia och Helsingfors Universitet så att första årets lantbruksstuderande får en kalender när de inleder sina studier.

För kalendern upprätthålls en egen webbsida (www.slf.fi/lantbrukskalender.htm). På sidan hittar man information om innehållet i den aktuella kalendern med bl.a. en del smakprov. Där kan man också läsa samtliga temaavsnitt från tidigare kalendrar samt ge respons och beställa kalendern.

På förbundets egna webbsidor finns också annat informationsmaterial. Speciellt kan man nämna broschyren Jordbrukets generationsväxling som igen uppdaterades under året.

Förbundets anställda skriver också fackartiklar till olika tidningar. Den mest synliga är den årligen återkommande artikeln med råd inför skattedeklarationen som publiceras i LoA-bilagan. Det är en långvarig tradition som sträcker sig oavbrutet ändå till 1980-talet. Artikeln efterfrågas och läses av framför allt de jordbrukare som gör sin deklaration själv. Under året bidrog utvecklingschefen för trädgårdsproduktion med artiklar i tidningen Trädgårdsnytt.

Förbundet sköter även de i varje LoA-bilaga förekommande diagrammen under rubriken: ProAgria Fakta. De belyser aktuella frågor med uppgifter ur rådgivningens databanker.

Exempel på ProAgria fakta

SLF tillhandahåller också material som sällskapen och jordbrukare behöver i sin verksamhet. Det är bl.a. frågan om blanketter för test av växtskyddsmedel, bokföringsmaterial, skiftesanteckningar m.m.

Förbundet har marknadsfört organisationens tjänster på mässor och utställningar. Bl.a. hade SLF en monter på producenttorget i samband med evenemanget i Lovisa Historiska Hus i augusti. Där delades bl.a. rådgivningens informationsmaterial ut.

Förbundet erbjuder också översättning av lantbruksrelaterade texter. Under år 2014 ökade mängden översättningar för Lantbrukets Datacentral betydligt, vilket i praktiken betyder en kontinuerlig tillströmning av översättningsuppdrag i anknytning till programvaror (bl.a. WebWisu, MobiWisu, WebWakka, MobiAmmu, KoKompassen, WebFår, WebGet) samt diverse infobrev, bruksanvisningar och webbtexter. Dessutom sysselsatte bl.a. följande översättningar under året 2014:

- 6 växtodlingsrapporter (ProAgria Keskusten Liitto)
- Hästen njuter på betet -broshyr (Landsbygdsnätverket)

- Enkät om samarbete mellan jordbrukare (Pellervo Ekonomisk forskning)
- Hustavla och infobrev om hantering av marknadsrisker (Spannmålsbranschens samarbetsgrupp, VYR)
- Toppexpert-webbsida och infobrev (ProAgria Keskusten Liitto)
- Reglemente för mjölkproduktionsuppföljningen 2015 (ProAgria Keskusten Liitto)
- Guide för utsädesodling (MTK)

Översättningarna sköts i huvudsak av informatören. I mån av möjlighet bistår även förbundets övriga personal i översättningsarbetet.

Informatören sköter också om allmänt informationsflöde till och från olika samarbetsparter, uppdaterar SLF:s webb- och Facebook-sidor och sköter leveranser av publikationer och material m.m. SLF fungerar dessutom som informationsförmedlare till lantbruks- och hushållningssällskapen gällande ärenden inom ProAgria-samarbetet.

Bokföringssällskapet

För att på ett effektivt och sakkunnigt sätt kunna erbjuda bokföringstjänster åt landsbygdsföretagarna har förbundet och samtliga lantbruks- och hushållningssällskap ett gemensamt bolag, Bokföringssällskapet i Finland Ab. Bolagets

Deltar i ProAgria -samarbetet

Bokföringssällskapet

[Framsida](#) | [Kontaktuppgifter](#) | [Tjänster](#) | [Svenska lantbrukssällskapens förbund](#) | [ProAgria](#)

Bokföringssällskapet i Finland Ab

Bokföringstjänster effektivt och sakkunnigt åt landsbygdsföretagare i Svenskfinland

Våra huvudsakliga uppgifter är:

- bokföring
- uppgörande av skattedeklarationer
- övriga skatterelaterade ärenden

Tjänsterna riktar sig till landsbygdsföretagare omfattande jordbruk med därtill hörande biförtjänstverksamhet, skogsbruk, mervärdesskatt och privat verksamhet, t.ex. uthyrning av fastigheter och den privata deklarationen.

Vi sköter också bokföring och uppgörande av bokslut för näringsverksamhet som bedrivs av lantbrukare i annan företagsform (privat firma, Kb, Öb, Ab).

Bokföringssällskapet erbjuder samma kundkoncept, prissättning och höga sakkunskap i hela Svenskfinland. Bokföringen utförs i den egna regionen.

Tilläggstjänster inom övrig ekonomisk rådgivning erbjuds också av lantbruks- och hushållningssällskapen.

VI BETJÄNAR I HELA SVENSKFINLAND

Copyright © 2015 BFS

Bokföringssällskapet har egna websidor, www.bfs.fi

affärsidé är att betjäna landsbygdsföretagare i Svenskfinland med heltäckande bokföringsservice.

Bolaget sköter kundernas bokföring, gör upp skattedeklarationer och sköter övriga skatterelaterade ärenden. De flesta uppdragen sköts som kontorsarbete men en del utförs också ute på gårdarna i form av s.k. gårdssekreteraruppdrag.

Under 2014 utvidgades verksamheten betydligt när man övertog en bokföringsbyrå i Österbotten. Därmed mer än fördubblades verksamheten och kundantalet och bolaget fick även 3 anställda personer. Bokföringsuppdrag utförs också fortsättningsvis av förbundets samt sällskapens rådgivare.

Bokföringssällskapets styrelse består av Kim Nordling (ordförande), Jörgen Grändell, Hans Knutsson, Henrik Lassas och Meira-Pia Lohiluoma. Peter Österman är bolagets verkställande direktör.

Det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget har också fört med sig att dialogen och kunskapsutbytet mellan de rådgivare som är involverade är livlig och bidrar till att den befintliga sakkunskapen gränslöst kan utnyttjas i alla regioner.

Personresurserna kan också vid behov användas gränslöst i Svenskfinland. Tack vare det gemensamma bokföringsbolaget kan alltså risker som har att göra med personresurserna minimeras.

Förutom att SLF administrerar bolaget sköter förbundet en del av kunduppdragen. Deras antal har ökat. Vid sidan om normala lantbruksbokföringsuppdrag sköttes bl.a. affärsbokföring för några föreningar och bolag samt deklarationsuppdrag för flera gårdar som sköter sin bokföring i egen regi.

BOKSLUT

Gemensam balansräkning per 31.12.2014 för Svenska lantbrukssällskapens förbund och Finlands svenska 4H

BALANSRÄKNING 31.12.2014

	SUF	4H	Kommersiell
AKTIVA			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR			
Modertillskott till tillgångar			
Maskiner och investeringar	6 723,05	4 438,88	11 161,13
Värdepapper ingående i andliga tillgångarna och övriga långfristiga placeringar			
Aktier och andelar	6 480,62	740,03	9 230,65
Övriga placeringar, värdepapper	25 796,24	1 758,76	27 555,02
	34 289,88	2 498,81	36 788,67
OMSÄTTINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Lager	15 969,16	8917,37	24 886,53
	15 969,16	8 917,37	24 886,53
Fordringar			
Förskaffningsfordringar	13 109,01	2 070,45	15 187,46
Övriga fordringar	40 220,27	66 021,82	106 242,09
	53 329,28	68 092,27	121 429,55
Kassa och likviditetsvärdet	55 587,48	16 748,29	112 247,68
	285 015,33	180 635,73	386 511,56
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	87 626,79	41 967,36	129 594,15
Räkenskapsperiodens överskott	-48 806,18	7 229,99	-41 576,19
	38 820,61	49 197,35	88 017,96
FRÄMMADE KAPITAL			
Långfristigt			
Stiftelsen Finlands svenska Jordfonden	63 888,08		63 888,08
Kortfristigt			
Ertädda lån	15 305,05	26 001,17	41 306,22
Leverantörsskuld	3 677,63	0,00	3 677,63
Sensationsreservering	45 485,16	21 086,44	66 571,60
Övriga kortfristiga skulder	39 527,38	4 420,77	43 948,15
	103 995,22	51 508,38	156 503,60
	285 015,33	180 635,73	386 511,56

**Gemensam resultaträkning per 31.12.2014
för Svenska lantbrukssällskapens förbund
och Finlands svenska 4H**

RESULTATRÄKNING 31.12.2014

	SIF	4H	Korrigerig av interna poster	Sammanslagt
ORDINÄRE VERKSAMHET				
Inlöster				
Ordinarie statsbidrag	104 300,00	270 000,00		374 300,00
Projektmedel	51 546,02	31 257,20		82 803,22
Övriga inlöster	250 466,55	87 418,65		337 885,20
	406 312,57	388 675,85		794 988,42
Kostnader:				
Personalkostnader	311 489,74	152 494,50		463 984,24
Avskrivningar	2 241,02	1 479,36		3 720,38
Hyrar	9 266,90	11 564,38	-8 341,20	12 490,08
Övriga kostnader	155 218,02	375 117,33		530 335,35
Lagerförändring	1 451,03	322,44		1 774,27
	479 666,71	540 978,01	-8 341,20	1 012 305,12
Verksamhetens överskott/underskott	-73 354,14	-452 302,16		-525 656,30
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Inlöster	32 902,40	1 003,32	-8 341,20	26 444,52
Kostnader	3 061,19			3 061,19
Överskott	29 841,21	1 003,32	-8 341,20	23 383,33
TILLFÖRDA MEDEL				
Inlöster	5 831,00	157 728,83		163 559,83
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Räntekostnader	-637,58	0,00		-637,58
EXTRAOORDINÄRA KOSTNADER				
Övriga extraordinära kostnader	-10 505,15			-10 505,15
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-43 046,18	7 225,30		-41 575,13

BALANSRÄKNING 31.12.2014

	2014	2013
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		5 885,18
Materiella tillgångar	8 723,05	7 931,07
Placeringar	<u>34 288,88</u>	<u>34 288,88</u>
	41 009,91	48 103,12
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	15 889,18	17 420,98
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	13 109,01	12 889,30
Övriga fordringar	40 220,27	22 308,43
Kassa och banktillgodohavanden	<u>95 507,48</u>	<u>174 648,08</u>
	164 805,92	227 244,80
	<u>205 815,83</u>	<u>275 347,92</u>
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	87 626,78	93 211,78
Räkenskapsperiodens resultat	<u>-48 808,18</u>	<u>-5 584,98</u>
	38 820,61	87 626,79
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Stiftelsen Finlandssvenska Jorrfonden	63 000,00	72 000,00
Kortfristigt		
Ertällda förskott	15 305,05	5 805,05
Leverantörsskulder	3 677,63	18 142,32
Övriga kortfristiga skulder	<u>85 012,54</u>	<u>93 773,78</u>
	166 995,22	187 721,13
	<u>205 815,83</u>	<u>275 347,92</u>

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2014

	2014	2013
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	104 300,00	107 800,00
Projektmedel	51 548,02	46 730,31
Övriga intäkter	<u>250 468,55</u>	<u>282 477,74</u>
	406 312,57	416 808,05
Kostnader		
Personalkostnader	311 488,74	304 880,81
Avskrivningar	2 241,02	2 843,88
Hyrer	9 268,80	8 987,12
Övriga kostnader	155 218,82	138 701,88
Lagerförändring	<u>1 451,83</u>	<u>1 584,15</u>
	479 668,31	456 917,85
Verksamhetens överskott/funderskott	-73 355,74	-40 109,80
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter	32 982,40	33 257,82
Kostnader	<u>3 081,19</u>	<u>3 108,81</u>
Överskott	29 921,21	30 148,81
TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	5 831,00	5 831,00
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
Räntekostnader	-637,50	-1 455,00
EXTRAORDINÄRA KOSTNADER		
Övriga extraordinära kostnader	-10 565,15	
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	<u>-48 806,18</u>	<u>-5 584,99</u>

BALANSRÄKNING 31.12.2014

	2014	2013
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	4 438,08	3 275,00
Placeringar	2 499,81	2 499,81
	6 937,89	5 774,81
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningsstillgångar		
Lager	8 817,37	8 238,81
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	2 078,45	1 177,14
Övriga fordringar	62 621,82	32 777,38
Lånefordringar (Sibbo&Pedersöre 4H)	3 400,00	5 200,00
Kassa och banktillgodohavanden	18 740,20	27 443,55
	93 757,84	75 837,88
	100 695,73	81 612,69
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	41 857,38	55 817,83
Räkenskapsperiodens resultat	7 229,98	-13 880,57
	49 187,35	41 937,26
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Ertälna förskott	28 001,17	18 000,00
Leverantörsskulder	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder	25 507,21	23 855,33
	51 508,38	39 655,33
	100 695,73	81 612,69

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2014

	2014	2013
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	270 000,00	282 000,00
X-Statsbidrag för Märskolan & 4H-bladet	31 257,20	36 833,71
Övriga intäkter	87 418,65	76 230,21
	388 675,85	395 063,92
Kostnader		
Personalkostnader	152 494,50	153 047,52
Avskrivningar	1 479,36	1 091,67
Hyrar	11 564,38	11 341,00
Övriga kostnader	375 117,33	345 649,74
Lagerförändring	322,44	1 324,51
	540 978,01	512 454,44
Verksamhetens överskott/underskott	-152 302,16	-117 390,52
INVESTERINGS - OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter/Kostnader	1 803,32	3 030,04
Överskott	1 803,32	3 030,04
TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	157 728,83	100 699,91
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	7 229,99	-13 660,57

HENRIK FRÖJDMAN REVISIONSBYRÅ AB
TILINTARKASTUSTOIMISTO OY

Revisionsberättelse

Till Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s årsmöte

Ja har granskat Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för perioden 1.1.2014 – 31.12.2014. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet för Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f. och för Finlands svenska 4 H samt av generalbokslut, som är en sammanställning av de två boksluten.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Revisorn skall utföra revisionen enligt god revisionssed i Finland och utgående från detta ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionssed förutsätter att yrkesetiska principer iakttas och att revisionen planeras och utförs så att man uppnår en rimlig säkerhet om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören har handlat i enlighet med föreningslagen. Med revisionsåtgärderna vill man försäkra sig om att de belopp och den övriga information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder grundar sig på revisorns omdöme och bedömning av risken för att bokslutet innehåller en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas även den interna kontrollen som inverkar på upprättandet av presentationen för bokslutet. Därutöver bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet samt de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Finland. Enligt min mening har jag utfört tillräckligt med granskningsåtgärder för mitt utlåtande.

Utlåtande

Enligt min mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om föreningens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen är förenliga med uppgifterna i bokslutet. Statsunderstödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet samt de uppgifter, som lämnats till jord- och skogsbruksministeriet om användningen av statsunderstödet, stämmer överens med sammanslutningens bokföring.

Helsingfors, den 24. mars 2015

Henrik Fröjdmán, CGR

FINLANDS SVENSKA 4H

Årsberättelse 2014 - 85:e verksamhetsåret

Allmänt

Finlands svenska 4H har verkat sedan 1929. Syftet med verksamheten är, att hos ungdomar väcka intresse för landsbygden och fostra till företagsamhet. Finlands svenska 4H fungerar som en självständig avdelning inom Svenska lantbrukssällskapens förbund rf.

Verksamhetsårets tyngdpunkter har varit arbetslivsfostran, medborgarfostran, miljöfostran samt fostran till internationalism.

Centralkansliet har jobbat utgående från fyra kompetensområden: övergripande ledning, utbildning och utveckling, kommunikation och information samt administration.

Föreningarna har producerat aktiviteter i enlighet med Tre steg till arbetslivet - modellen omfattande gruppverksamhet, kurs- och sysselsättningsverksamhet samt inom företagande.

Lokal närvaro i Svenskfinland och antalet medlemmar

I Österbotten verkar 10 föreningar (plus en vilande förening), i södra Finland 9 föreningar och på Åland en förening, nämnd 4H distrikt. Totala antalet medlemmar var vid utgången av verksamhetsåret 4 201 varav 3 953 var ungdomsmedlemmar (6-29 åringar). Det totala medlemsantalet har ökat i jämförelse med år 2013.

Under året har föreningarna haft personal anställd motsvarande 16,35 årsverken.

Verksamhetsåret 2014

Klubbverksamheten har under verksamhetsåret riktat sig i första hand till barn i lågstadietåldern. Under verksamhetsåret genomfördes 1 538 klubb tillfällen med 16 472 deltagare.

Kursverksamheten är stor i 4H. Under verksamhetsåret genomfördes 1 817 kurslektioner med 4 320 deltagare.

Intresset bland våra medlemmar för att utföra egenuppgifter är fortsättningsvis nedåtgående. Under året utfördes 554 egenuppgifter, vilket är 208 uppgifter färre än år 2013.

Vår sysselsättande verksamhet, i första hand förmedling av arbetsuppgifter till medlemmarna, ökar stadigt och flera föreningar vidtar åtgärder för att främja ungdomarnas möjligheter att skaffa arbetslivserfarenheter samt förtjäna lite egna pengar. Under verksamhetsåret har mätts verksamheten genom en ny mätare "förmedlade arbetstimmar". Under året förmedlades 4 403 arbetstimmar, vilket motsvarar 2,59 helårsverken. Antalet förmedlade arbetstimmar ökade med 1 900 timmar.

Våra främsta metoder för miljöfostran är vår läger verksamhet och vår säckinsamling. Säckinsamlingen minskade en aning i volym och lägerverksamheten har hållit en hög intressefaktor bland medlemmarna.

Under året har 15 medlemmar deltagit i den internationella verksamheten.

År 2014 fyllde Finlands svenska 4H 85 år. Bemärkelseåret till ära arrangerades i september ett välbesökt jubileumsseminarium "Ungas möjligheter på landsbygden" på Ständerhuset i Helsingfors.

FS4H ekonomi

FS4H visade ett överskott på 7 229,99 euro vilket läggs till det egna kapitalet från föregående år. Det egna kapitalet vid årets slut är 49 187,35 euro.

Inför verksamhetsåret 2014 skars statsstödet med totalt 12 000 euro. Det utbetalade statsbidraget till lokalföreningarna och Svenska Österbottens 4H-distrikt var 146 000 euro, totalt 6 000 euro lägre än år 2013. Gångse värde på långfristiga placeringar var 39 282,24 euro.

Administration

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning: Mats Nylund, ordförande, Annika Björk, viceordförande, Susann Rabb, Jaana Ojanen, Trygve Isaksson, Kim Nordling och Camilla Wahlsten. Harriet Sundholm, har deltagit i styrelsens arbete så som sakkunig. Styrelsen har sammankommit tre gånger.

Såsom verksamhetsledare fungerade Camilla Wahlsten.

Kommande utveckling

Finlands svenska 4H arbetar utgående från ett resultatavtal med jord- och skogsbruksministeriet för 2015.

Under året står föreningarna i verksamhetens centrum, FS4Hs ansvarsområde är att utveckla nya produkter, stödmaterial och nödvändig information för att ge föreningarna tillräckligt stöd i det värdefulla arbetet. FS4Hs roll är sålunda tydligt stödande.

Det är inget nytt att finansiering av verksamhet i allt större grad går mot direkt projektfinansiering. Att hitta nya koncept och bärande idéer samt former för att hantera projektadministration är en utmaning för år 2015.

Det lokala ungdomsarbetet är FS4H:s styrka. Behovet av och förutsättningarna för ungdomsarbetet varierar varför verksamheten kan ha olika tyngdpunkter. Vi behöver dock i 4H-ungdomsarbetet en tydlig, gemensam röd tråd varför målsättningen är att alla föreningar erbjuder verksamhet inom verksamhetsmodellen 3 steg till arbetslivet. Genom att jobba enligt en väldefinierad modell blir verksamhets- och resultatuppföljningen tydligare och mer genomskinlig.

Under verksamhetsåret kommer en ny treårig strategi att formuleras och nya mätare för verksamheten definieras. Strategiarbetet tar avstamp i diskussioner med 4H-föreningarna och de lokala behov som uttrycks.

Styrelsen för Finlands svenska 4H inbjuder i augusti alla föreningars ledare och ordförande till en gemensam framtidsdag i Tammerfors. Syftet är att diskutera och stärka vårt gemensamma 4H.

Mars, 2015
Camilla Wahlsten
verksamhetsledare

4H-verksamhetens lokala omfattning

Under Finlands svenska 4H:s 85;de verksamhetsår hade följande 4H-föreningar verksamhet:

Nyland	7 föreningar: Borgå, Helsingfors, Ingå, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Östnyland.
Åboland	2 föreningar: Kimitoön och Pargas
Österbotten	12 föreningar: Botnia, Karleby, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Larsmo, Malax-Petalax-Bergö, Nykarleby, Närpes, Pedersörenejden och Vörånejden. Sundom är en vilande förening.
Åland	Ålands 4H-distrikt

FS4H har verksamhet i 38 kommuner: 8 kommuner i Nyland, 2 i Egentliga Finland, 12 i Österbotten och 16 kommuner på Åland.

Styrelsen för Finlands svenska 4H

4H verksamhetsledarna

Inom Svenska Österbottens 4H-distrikt arbetade under året 11 verksamhetsledare samt 4 instruktörer lokalt. I södra Finland arbetade 8 verksamhetsledare varav 6 på deltid. Inom Ålands 4H-distrikt arbetade en verksamhetsledare, en föreståndare för 4H-gården, 2 instruktörer samt en projektledare. Totala antalet årsverken uppgick till 16,35.

4H medlemmarna

Medlemskåren i fasta Finland bestod av 2 268 flickor och 1 255 pojkar och 188 vuxna medlemmar. Det totala medlemstalet var 3 711. Ungdomsmedlemmarnas antal var 3 523 och deras medelålder är drygt 12 år. 25 % av ungdomsmedlemmarna var nyinskrivna och 14 % hade tillhört sin klubb i 3 år och 11 % i 5 år.

Åland redovisar år 2014 430 ungdomsmedlemmar varav 304 är flickor och 126 är pojkar, det totala medlemsantalet var 490. Sålunda når den svenskspråkiga 4H-verksamheten i Finland 4 201 medlemmar. Medlemsantalet har ökat med 124 medlemmar.

Medlemmar	2011	2012	2013	2014 (Fasta Finland)	2014 (Åland)	2014
Flickor	2905	2750	2412	2288	304	2572
Pojkar	1667	1554	1384	1255	126	1381
Unga totalt	4572	4304	3796	3523	430	3953
Vuxna	365	348	281	188	60	248
Totalt medlemsantal	4937	4652	4077	3711	490	4201

Medlemsorganisationer

Enligt reglementet för Finlands svenska 4H handhas ledningen av 4H-verksamheten av SLF. 4H-verksamheten utövas av förbundet under medverkan av lantbruks- och hushållningssällskapen och andra intresserade organisationer.

Finlands svenska 4H hade under året sex medlemsorganisationer: Finska Hushållningssällskapet, Nylands Svenska Lantbrukssällskap, Österbottens Svenska Lantbrukssällskap, Mannerheims Barnskyddsförbund, Tapio, Svenska enheten och Svenska småbruk och egna hem Ab.

Ungdomsarbetet

Tre steg till arbetslivet

Verksamhetsåret är det andra i av vår treåriga strategiperiod ”I nutiden 2013-2015”. I strategin definieras FS4H:s ungdomsarbete enligt ”Tre steg till arbetslivet”-modellen. Under verksamhetsåret har modellen fått bra fotfäste i organisationen och verksamheten har blivit mer målinriktad och mätbar.

Tre steg till arbetslivet – modellen omfattar gruppverksamhet, kurs- och sysselsättningsfrämjande verksamhet samt företagsfrämjande verksamhet

Under året har medborgarfostran, miljö fostran samt fostran till nordism ingått som teman i verksamheten.

Steg ett: Gruppverksamheten

Gruppverksamheten riktar sig i första hand till medlemmar i åldern 7-12 år och omfattar klubbverksamhet och gruppinstruktioner, egenuppgifter, läger samt tävlingar.

Klubbverksamheten och gruppinstruktionerna är stenfoten i hela 4H-verksamheten.

Klubbverksamheten håller mycket hög nivå och alla föreningar har ett brett byklubbsnätverk som garanterar att barnen även i mindre byar nås av meningsfull sysselsättning och får ett eget socialt nätverk.

Gruppinstruktionerna väcker barnens intresse för och stimulerar till att prova på nya saker. Gruppinstruktionerna skall inte likställas med kurstillfällen men målsättningen är lika väl att barnet lär sig något konkret t.ex. om odling, om miljö, om skogen.

Klubbverksamheten och gruppverksamheten 2014, resultat:

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Antal klubb- och gruppinstruktioner	800	1 538	1 296
Antal deltagare	6 000	16 472	13 236

Klubb- och gruppinstruktionsverksamheten ökar i jämförelse med tidigare år. Detta kan till vissa delar förklaras med skärpt statistikföring. I och med införandet av Tre steg till arbetslivet – modellen skärptes kriterierna för kursverksamheten så, att en kurs omfattar minst 4 lektioner. Tidigare kriterium var 3 lektioner vilket medförde att många föreningar bokförde rena klubbstillfällen som kurser och så skaffade mer poäng vid fördelningen av statsstödet. Under denna pågående strategiperiod har statistikföringen gjorts enhetlig. Gruppverksamheten riktar sig i första hand till yngre medlemmar medan kursverksamheten har kopplats till sysselsättningsfärdigheter och riktar sig till +13 åringar.

Egenuppgifternas popularitet sjunker stadigt. Föreningarna konstaterar att de yngre barnen inte är intresserade av att under sommaren genomföra egenuppgifter.

Egenuppgifterna har varit ägnade att stimulera medlemmens intresse för arbete och företagande. I ”Tre steg till arbetslivet” modellen poängteras egenuppgifternas värde för utvecklandet av medlemmens ansvarskänsla. Intresset för sysselsättning och företagande skapas i första hand under modellens andra steg (kursverksamhet och sysselsättning). Föreningarnas företagsfrämjande verksamhet har hittills endast mätts via egenuppgiftsindikatorerna varför styrelsen för Finlands svenska 4H beslöt inför ingången av år 2013 att även skapa en mätare för den direkta arbetsförmedling som vissa föreningar bedriver. Därav har fem förmedlade arbetstimmar motsvarat en egenuppgift. Genom detta beslut kan 4H-rörelsens arbetslivsfostran och sysselsättande verksamhet mätas för verksamhet som riktar sig till barn (egenuppgifter, 7-12 år) samt för verksamhet som riktar sig till äldre medlemmar (arbetsförmedling, +13 år).

Egenuppgifter 2014, resultat:

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Antal	1 200	1 435	1 280
Räddningsbesök	300	472	457
Antal arb timmar, 5h=1 egenuppgift	ingår i antal målsättningen	881	518

Det sammanlagda antalet egenuppgifter uppgår till 1 435. I antalet ingår regelrättade egenuppgifter drygt 550 stycken samt förmedlade arbetstimmar drygt 4 400.

Antalet hembesök har ökat något under verksamhetsåret. Det är dock klart att hembesöken inte längre är populära samtidigt som de är kostsamma för föreningarna. Gruppinstruktionerna har i de flesta föreningar ersatt hembesöken.

Lägerverksamheten har varit omfattande under året. Österbottens föreningar har med assistens av Österbottens distrikt planerat och arrangerat lägren. I södra Finland har distriktslägret arrangerats av centralkansliets personal i samarbete med lokalföreningen Sibbo 4H. Lägrethölls på Lövhuddan i Sibbo. Utöver distriktsläger arrangerar föreningarna egna läger så som miniläger och fiskläger. Lägerverksamheten är en viktig del av 4H miljöarbetet. Alla läger omfattar även temat natur och miljö.

Lägerverksamheten 2014, resultat:

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Lägerdygn	850	809	900

Tävlingsverksamheten har omfattat solrostävling, pimp your ride- dekorationstävling, skogsfärdighetstävlingar, naturstigtävlingar samt fisketävlingen Fiske-Toppen.

Steg två: Kursverksamhet och sysselsättning

I 4Hs verksamhetsmodell "Tre steg till arbetslivet" kopplas all kursverksamhet tättare ihop med arbetslivsfostran och sysselsättning. Under året har en kurs omfattat minst fyra lektioner och kursen skall tillföra deltagaren ökat praktiskt kunnande samt insikt i olika yrken relaterade till landsbygden.

Körkortet till arbetslivet - kurskonceptet omfattar 8 lektioner under vilka deltagarna lär om och övar praktiskt skriva arbetsansökningar, arbetsintervjuer, kundbemötande men även om arbetstagarens rättigheter och skyldigheter. År 2014 har OP-Pohjola sponsorerat ungas deltagande på Körkortet till arbetslivet-kurserna.

Föreningarna har i viss mån arrangerat arbetslivskörkorts kurser men i många fall har ämnet ingått som en del av de tematiska kurserna eller som en del i arbetshandledningen för unga.

Tematiska kurserna lär deltagarna praktiska färdigheter så som lövkrottning eller fönstertvätt och förbereder deltagare för olika arbetsuppgifter från lokalsamhället. Vår kursverksamhet har under året omfattat kurshelheter bestående av 20 lektioner uppdelade på fyra till fem olika moduler. Kursverksamheten är allt starkare kopplad till arbetsförmedlingen.

Under året har centralkansliet tagit fram 3 kurskoncept med tillhörande material: 4H i Trädgården, 4H i Hemmet samt 4H-Fotografen. Tidigare år har producerats: 4H-Klubbledaren, 4H-Barnvaktaren och 4H-Dogsitter. Under år 2015 färdigställs 4H i Skogen.

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Antal lektioner	3 500	1 817	2 506
Deltagare	5 000	4 320	6 722

Som ovan konstaterats har statistikföringen stramats åt så, att kurserna skall omfatta minst 4 lektioner (tidigare 3 lektioner). Alla övriga arrangemang som inte fyller kriterierna för en kurs är bokförda som klubbverksamhet eller gruppinstruktion, vilket medfört en minskning av kursantalet och en ökning av klubbantalet. Genom tydliga regler för statistikföringen har vi nu tillförlitlig data att tillgå.

Nedan fördelningen av kurslektioner mellan olika tyngdpunktsområden. Hushållskurserna omfattar även matskolans kurstimmar vilka inte direkt anknyter till sysselsättningsfrämjande verksamheten. Däremot sysselsätter matskolorna minst 4 hjälpledare per matskola. Matskolorna som aktivitet har därför även en sysselsättande effekt.

Tyngdpunktsområde	% andel av lektioner	% andel av deltagare
Hushåll	45%	43%
Hantverk	20%	20%
Djur, natur och miljö	11%	20%
Företag och ledarskap	7%	4%
Teknik & maskin	5%	1%
Skog, växodling och trädgård	5%	4%
Övrigt	7%	8%

Arbetsförmedlingen

Under verksamhetsåret växte 4H-föreningarnas arbetsförmedling kraftigt och arbetsförmedling ingick i Botnias, Pedersöres, Kristinestads, Närpes, Malax', Korsholms, Pargas', Raseborgs, Borgås, Sibbos och Östnylands föreningars sommarverksamhet. Totalt sysselsattes ca 100 ungdomar och antalet förmedlade arbetstimmar uppgick till ca 4 400. Värdet av utbetalade löner till ungdomarna uppgick till ca 45 000 euro.

Förmedlade arbetstimmar 2014

Målsättning, antal förmedlade arbetsuppgifter	Antal arbetstimmar	Omräknat till egenuppgifter	Heltidsverke
5 000	4 403	881	2,59

Steg tre: De ungas företag – 4H-företaget

4H-företaget är ett övningsföretag där den som redan tidigare varit med i den sysselsättande verksamheten kan prova på att sköta olika uppgifter så som egenföretagare. Föreningarnas verksamhetsledare fungerar som handledare för 4H-företagarna. Centralkansliet har under verksamhetsåret producerat en handbok för den som vill starta sitt eget 4H-företag.

Under verksamhetsåret har denna produkt inte aktivt marknadsförts gentemot medlemmarna. 4H-föreningarna har haft fullt upp med att starta och etablera arbetsförmedlingen som varit den stora målsättningen under året. Trots detta har under året startats 10 4H-företag, de flesta i trakten Lovisa och Borgå men även i Malax och Kristinestad.

Övrigt ungdomsarbete

Förutom de aktiviteter som genomförs inom verksamhetsmodellen Tre steg till arbetslivet har under verksamhetsåret genomförts även sådan verksamhet som inte direkt hänför sig till verksamhetsmodellen men som är betydande för vårt ungdomsarbete i sin helhet och som adresserar våra prioriterade teman:

1. Miljöarbete
2. Internationell verksamhet
3. Aktivt medborgarskap

Miljöarbete

Finlands svenska 4H, Suomen 4H liitto och de lokala 4H-föreningarna arrangerade säckinsamlingen *Rejäl handling*, vilken pågick under perioden 15.5 – 31.7. Säckinsamlingens huvudfinansiär var Yara Suomi Oy. Mängden insamlad plast var märkbart lägre än år 2013 och nådde inte uppställda mål. Föreningarnas analys av situationen är den, att allt fler använder gödsel i sådana säckar som inte tas emot av Yara, detta är fallet t.ex. när gödsel köpts i Estland. Föreningarna vittnar om ett minskat antal godtagbara säckar.

Lägerverksamheten är ett led av Finlands svenska 4H:s miljöarbete. Under lägren vistas barn och ungdomar ute i naturen och lär sig om naturens mångfald genom olika miljöanknutna aktiviteter bl.a. naturstig, skogsfärdighetsövningar och vildmarkskunskap. Under år 2014 arrangerades ett distriktsläger i södra Finland, ett i Österbotten samt ett på Åland. Dessutom arrangerade flera föreningar egna läger.

Återvinningsstationen Stormossen i Österbotten har anlitat några föreningar för att agera som avfallsrådgivare i sin egen kommuns skolor.

Resultat av miljöarbetet 2014

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Säckinsamling	60 000 kg	52 365 kg	68 156 kg
Lägerdygn	850	809	900

Internationell verksamhet

Finlands svenska 4H är medlem i Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete och deltar i organisationens program. Organisationen ordnar program för åldersgruppen 14 år och äldre.

I *Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete* (NSU) har Petra Ingo representerat FS4H i styrelsen.

I Nordisk ungdomsvecka i Arendal, Norge 28.7-2.8 deltog 6 medlemmar från FS4H: Moritz Andreas von Kraemer, Anna Terkki, Ingrid Holm, Rebecca Nordman, Filip Hartman och Karen Lindholm. Som ledare på Nordisk ungdomsvecka fungerade Carola Käenmäki, administratör vid FS4H.

I Nordisk ledarskola på Färöarna 4-10.8 deltog 2 medlemmar från FS4H: Astrid Holm och Elena Sjöström

Vartannat år arrangeras *Nordiskt 4H-läger*. 2014 arrangerades inget läger men Finlands svenska 4H tillsammans med Suomen 4H-liitto arrangerar lägret i Finland 2015. Lägerförberedelserna startade i början av året och förberedelserna för Nordiskt 4H läger i Nurmes i juli 2015 har fortgått hela året. Verksamhetsledare Camilla Wahlsten och informatör Petra Ingo deltar i arrangörsgruppens arbete.

Finlands svenska 4H är medlem i *Rural Youth Europe* och deltar i deras program. Programmet riktar sig till ungdomar över 18 år.

I Rallyt i Wales 9-16.8 deltog 2 medlemmar från FS4H: Helena Grönholm och Ellika Silén. I samband med Rallyt hölls RYE:s årsmöte. Emma Silén som varit styrelsemedlem för RYE under mandatperioden 2013 – 2014, avgick vid årsmötet.

I vårseminariet i Budapest 4-11.5 deltog 2 medlemmar från FS4H: Jenny Brokvist och Emilia Granqvist samt i höstseminariet i Danmark 1-8.11 deltog 1 medlem från FS4H: Helena Grönholm.

Resultat Internationell verksamhet 2014

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
Antal deltagare	15	15	27

Aktivt medborgarskap

Inom 4H lär sig medlemmen till aktivt medborgarskap. Detta breda begrepp innefattar givetvis arbetslivskompetens men även kompetens att påverka sin omgivning, delta i beslutsfattande. Ett aktivt medborgarskap förutsätter kunskaper att hantera vardagen, att klara av uppgifter som hör till det dagliga livet t.ex. måltider, motion och hygien.

Insikt i hur vi hanterar vår vardag har ökat bland yngre medlemmar genom vår stora satsning Matskolan. Aktiviteter för att främja ett aktivt medborgarskap har genomförts inom ungdomsgruppen YEP – Young Energetic People för äldre medlemmar.

Matskolan

Matskolans idé är att visa deltagarna matens väg från jord till bord och att lära barn och unga vikten av hälsosam kost och motion på ett självaktiverande, roligt och lärorikt sätt.

Matskolan pågår dagstid under fyra till fem på varandra följande dagar. Matskolan arrangeras i huvudsak under sommarmånaderna men en kortare variant kan arrangeras under skolornas höstlov.

Deltagarantalet är mellan 12 - 20 beroende på undervisningskökets storlek och antalet frivilliga handledare.

Matskolan projektet har finansierats av Jord- och skogsbruksministeriet/ Kvalitetskedjan under perioden 1.1 2013- 30.6 2014. Alla årets Matskolor genomfördes under juni månad. Resultatet var mycket gått, 70% av föreningarna arrangerade Matskolan under den mest hektiska sommarperioden.

Bettina Lindfors jobbade som tidsbunden projektledare på deltid. Anställningen avslutades den 30.6.

Under hösten planerades en fortsättning av Matskolan tillsammans med Suomen 4H-liitto. Planeringen resulterade i en ansökan till Landsbygdsverket om finansiering för Matskolan projektet för ytterligare två år.

Ansökan beviljades i slutet av året vilket innebär att sommaren 2015 arrangeras åtminstone 15 finlandssvenska Matskolor.

	Målsättning	Resultat 2014	Resultat 2013
FS4H, antal	15	14	13
Suomen4H, antal	15	16	13
Hela projektet, antal	30	30	26

YEP gruppen

YEP gruppen är en form av klubb för +14 åringar. Klubben leds av frivilliga och arrangerar olika aktiviteter för äldre medlemmar. Inom YEP gruppen fostras deltagarna till ett aktivt medborgarskap genom att själv påverka sin verksamhet, genom att föra fram sina åsikter samt genom att delta i beslutsprocesser.

Under året har YEP gruppen främst deltagit i planeringen av Nordiskt 4H läger i Finland sommaren 2015. 6-7 ungdomar har deltagit i planeringen.

YEP gruppen har en plats i Finlands svenska 4H:s arbetsutskott. På detta sätt ges YEP en möjlighet att delta i beredandet av styrelsens möten samt insikt i beslutsfrågor inom organisationen. I slutet av året startade arbetet med att ta fram en ny treårig strategi för Finlands svenska 4H. Arbetet leds av arbetsutskottet och därmed ges en verklig chans att lyssna till ungdomarnas åsikter i och med YEP gruppens närvaro vid utskottets möten. Nora Palmujoki har representerat YEP gruppen i utskottet.

FS4H 85 år

Under året fyllde Finlands svenska 4H 85 år. Jubileumsåret firades genom att föreningarna utmanade varandra till olika aktiviteter t.ex. att baka bullar och bjuda till bullefest på de äldres boende. Föreningarna och deras verksamhet runt om i Svenskfinland presenterades på FS4H:s sajt. Jubiléet kulminerade den 12.9 i ett jubileumsseminarium på Ständerhuset i Helsingfors. Seminariet adresserade temat unga och landsbygden och presenterade talare som ordförande och riksdagsledamot Mats Nylund, direktör Georg Henrik Wrede Undervisnings- och kulturministeriet samt mångsysslare Lottie Rääf från Östergötland i Sverige. Som konferencier gjorde 4H ungdomarna Elin Sundblad och Sven Gustavsson ett fantastiskt framträdande. Seminariet lockade 70 deltagare och avslutades med gemensam cocktail för deltagarna.

På kvällen 12.9 arrangerades en festmiddag för 45 inbjudna gäster.

Stödfunktioner

I egenskap av centralorganisation för 4H-föreningarna syftar centralkansliets aktiviteter i första hand till att stöda föreningarna i deras ungdomsarbete. Under året har det stödjande arbetet fokuserat på

- Kommunikation
- Föreningarnas roll som navet i verksamheten och centralorganisationens roll som den samlande arenan

Kommunikation

Fokus har under året lagts på att den interna informationen är snabb och enkelt tillgänglig samt att den externa kommunikationen bidrar till en ökad synlighet generellt men framförallt gentemot potentiella samarbetsparter och intressenter.

Intern kommunikation

Under året övergick informationen till föreningarna från e-postutskick till intranätet. Intranätet har under året vuxit till en betydande informationsbank och en snabb intern informationskanal. Den interna kommunikationen upplevs stå på en mycket stabil grund.

Extern kommunikation

4H-bladet och webbsidan är Finlands svenska 4H:s två viktigaste kommunikationsmedel utåt.

4H-bladet har utkommit med sin 64:de årgång omfattande fem nummer 2014. I redaktionsrådet satt Elisabet Eriksson, Nina Holmlund, Nina Jungell, Kati Källman och Nora Palmujoki. Petra Ingo har fungerat som sekreterare för redaktionsrådet. Under året togs en ny layout i bruk och fick mycket god respons från läsarna. Under året genomfördes en läsarundersökning som visar att 4H-bladet fortfarande är viktigt, i synnerhet för den yngre medlemmen.

Webbsidan uppdateras kontinuerligt med aktuella nyheter och organisationens facebook sida adresserar främst äldre tyckare.

Finlands svenska 4H:s jubileumsseminarium nyttjades i medialt syfte och viss publicitet erhöles i media.

Arbetet med att revidera organisationens kommunikationsplan har inte kommit igång varför verksamhetsledaren planerat för att tillsätta ett kommunikationsutskott. Kommunikationsutskottets uppgift skall vara att dra upp riktlinjer för organisationens externa kommunikation samt att planera och genomföra mediakampanjer där vissa aktuella teman adresseras. Styrelsen behandlar kommunikationsutskottet på sitt första möte år 2015.

Föreningarnas roll som navet i verksamheten och FS4H som den samlande arenan

Att vara verksamhetsledare i en förening innebär en mängd olika arbetsuppgifter, allt från att leverera högklassig barn- och ungdomsverksamhet till att sköta föreningens administration och ekonomi. Under verksamhetsåret har centralorganisationen fortsättningsvis prioriterat åtgärder som syftar till att orka på jobbet, höja kompetensen inom organisationen samt möjliggöra en bred barn- och ungdomsverksamhet genom medelsanskaffning till föreningarna.

Att orka på jobbet

Arbetet med att ta fram en Må bra-plan för hela organisationen har fortskridit. Under året har tillsammans med föreningarna förts diskussioner om åtgärder för att främja orkandet på jobbet samt arbetsgivarens skyldigheter att tillhandahålla bl.a. arbetsplatshälsovård.

För var och en är det viktigt att ha kolleger. Under året har arbetet med att mellan föreningarna främja utbyte av kunnsande och verksamhet fortgått. Ett allt starkare nätverk mellan de anställda på fältet har under året vuxit fram och genererat projektidéer mellan föreningarna t.ex. smådjursverksamhet.

Utbildningsinsatser

Under året har två stycken utbildningstillfällen arrangerats, omfattande två dagar vardera.

- 26-27.3 ”Utomhuspedagogik och vår hälsa samt 4H-ungdomarnas sysselsättning och 4H-företagande”. Målsättningen var att lära med utomhuspedagogik som utgångspunkt, att få idéer och uppslag till nya verksamhetsformer. Att få inblick i den sysselsättningsfrämjande verksamhet som i nuläget finns för ungdomar i 4H. Metoder, material och tillvägagångssätt. Utbildningsdagarna skall ge idéer och tips för att ständigt utveckla föreningarnas fina 4H-verksamhet, de tillför aktuell information samt bidrar till social samvaro. Eva-Lotta Backman-Winqvist från Finlands svenska idrott höll en work-shop kring utomhuspedagogik samt handledde vid de praktiska övningarna utomhus. För att utbilda föreningarnas verksamhetsledare i 4H:s sysselsättande verksamhet anlätades de mycket erfarna verksamhetsledarna Nyberg, Kullberg-Terkki samt Sjöblad att berätta om hur respektive förening byggt upp sin arbetsförmedling och sin sysselsättningsfrämjande verksamhet.
- 21-22.10 ”Kurskoncept och sysselsättning i 4H”. Målsättningen var att möta föreningarnas behov av kompetenshöjning vad gäller sysselsättningsfrämjande åtgärder, bistå och utarbeta handledningsmaterial som ett stöd i ungdomars kompetens inför kommande arbetsuppgifter samt att ge konkreta råd för handledning av ungdomar på väg ut i arbetslivet. Trädgårdsmästare och tillika verksamhetsledare i Korsnäs Petra Sundholm utbildade i det nya kurskonceptet 4H i Trädgården. Johanna Överförs utbildade i det nya kurskonceptet 4H-Fotografen. Däremellan fanns tid för diskussioner kring hur vi kopplar kursverksamheten till den sysselsättande verksamheten.

Organisationen och personal

Camilla Wahlsten har fungerat som verksamhetsledare, Harriet Sundholm har ansvarat för utbildnings- och utvecklingsfrågorna, Petra Ingo har fungerat som informatör samt Carola Käenmäki har ansvarat för de administrativafunktionerna.

Personalen är stationerad i Helsingfors förutom Harriet Sundholm som är stationerad vid organisationens kansli i Vasa.

Premieringar och utmärkelsetecken

Till "årets 4H-medlem" inom Finlands svenska 4H utsågs Johanna Österholm från Östnylands 4H.

Till "årets ledare 2014" inom FS4H utsågs Eerika Littonen från Pedersöre 4H.

Årets 4H-medlem Johanna Österholm

Eftermiddagsklubbar

Botnia 4H har hållit eftermiddagsklubbar för skolelever delvis med specialanslag från Brita Maria Renlunds stiftelse.

Finansieringen

Det ordinarie statsunderstödet från Jord- och Skogsbruksministeriet uppgick till 270 000 euro, 12 000 euro mindre än året innan. 4H-bladet har erhållit ett kulturskriftsstöd på 1 500 euro från Undervisnings- och kulturministeriet.

Matskolan projektet stöddes av Jord- och skogsbruksministeriet, Kvalitetskedjan med totalt 120 000 euro. Finlands svenska 4Hs andel av stödet uppgick till 30 000 euro.

Finlands svenska 4H har samarbetat med Svenska Studieccentralen vad gäller all vår kursverksamhet.

Av följande privata stiftelser, fonder och föreningar har mottagits stöd för 4H arbetet: Svenska kulturfonden, Brita Maria Renlund, Henry Ford stiftelsen, Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond, Föreningen för främjandet av huslig utbildning, Folke Bernadotte, Föreningen för skogskultur, Konstsamfundet, von Frenckells stiftelse samt Stiftelsen till förmån för Finlands svenska kvinnor.

Av bidragen har en stor del betalats ut till föreningarna eller medlemmarna.

Statsunderstödet till 4H föreningarna utgjorde 146 000 euro. Lokalt har 4H-verksamheten fått ekonomiska bidrag av banker, affärsföretag och olika organisationer. Mest har dock de kommunala anslagen betytt, tillsammans med statsstödet. De uppgick till 153 755 euro, vilket är en ökning av de kommunala anslagen i jämförelse med år 2013. Ökningen visar på 4H-föreningarnas betydelse och uppskattning i kommunerna.

Tack

Finlands svenska 4H tackar alla som understött 4H-verksamheten under året.

Kommunalt bidrag till 4H

4H-förening	2014	2013
BOTNIA	14 000	14 000
KARLEBY	10 478	10000
KORSHOLM	18 040	18 000
KORSNÄS	2 500	2 730
KRISTINESTAD	10 300	9 300
LARSMO	5 150	5 150
MALAX	10 300	13 000
NYKARLEBY	6 500	6 628
NÄRPES	22 000	15 000
PEDERSÖRE	20 000	20 300
VÖRÅNEJDEN	9 650	10 350
BORGÅ	3 000	2 700
HELSINGFORS	0	0
INGÅ	2 000	2 000
SIBBO	8 498	7 051
SJUNDEÅ	700	700
SUNDOM	0	0
RASEBORG	0	0
ÖSTNYLAND	5 217	4 600
PARGAS	4 000	4 100
KIMITOÖN	1 422	1 420
HELA LANDET	153 755	147 029

Finlands svenska 4H:s årsstatistik 2014 (Fastlandsfinland)

	Företag o egenuppgifter					Kurser		Grupp instr.		Miljö		Organisation		Års verkan
	Råd- pers linnar	Medlem- mar	Företag o egenupp- g.	Råd- besök	Euron r	Lektioner	Deltagare	Antal	Del- tag	Ant dygn* del	Säckar kg	Del i int. veks.	Hems- ida	
Pedersöre	2520	333	122	113	1054	209	445	109	1346	0	1676	0	1	1,48
Botnia	2186	226	83	112	0	63	186	141	1251	0	0	0	1	1,29
Malax	1711	131	54	0	3288	125	482	88	942	81	2604	1	1	1,01
Larsmo	958,5	138	87	138	0	77	123	53	313	0	0	0	1	0,56
Korsholm	2618	278	134	0	226	77	163	134	1513	78	4710	0	1	1,54
Vörånejden	1902	249	4	0	0	36	67	84	1031	121	3525	0	1	1,12
Närpes	1061	212	115	3	828	133	530	9	231	57	4852	0	1	0,62
Karleby	1629	172	60	62	0	0	0	124	703	0	0	0	1	0,96
Nykarleby	911	146	48	0	500	71	235	31	821	0	971	0	1	0,54
Kristinestad	1350	89	14	0	0	7	46	73	798	6	2697	0	1	0,79
Korsnäs	1466	168	7	0	750	186	243	50	307	15	0	0	1	0,96
Österbottnens 4H-kl														
Borgå	1169	64	46	0	0	103	204	55	416	14	1898	3	1	0,69
Helsingfors	0	73	7	0	0	29	14	1	4	3	0	0	1	0,00
Ingå	1370	147	10	25	0	143	336	98	1223	44	3070	2	1	0,81
Kimito	846	124	13	0	585	81	110	75	1204	78	5804	2	1	0,50
Pargas	1543	226	92	0	4577	71	100	108	927	72	1680	4	1	0,91
Raseborg	1521	262	119	0	602	214	694	78	1006	15	4011	0	1	0,89
Sibbo	1317	234	248	0	767	73	176	103	1277	103	3436	2	1	0,77
Sjundeå	467	26	3	19	0	28	16	23	192	4	3143	0	1	0,27
Östnyland	1251	225	169	0	1728	91	150	101	967	118	8188	1	1	0,74
	27 795	3 523	1 435	472	14 904	1 817	4 320	1 538	16 472	809	52 365	15	20	16,36

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

tel. 09 135 1035, fax 09 135 1653

www.slf.fi

Finlands svenska 4H

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

tel. 09 135 1235, fax 09 135 1653

www.fs4h.fi